

กลวิธีทางภาษาในวัจนกรรมการปลอบใจของชาวไทยและชาวจีน*

กัญหิลา หู**

ธีรณัฐ โชคสุวณิข***

รับบทความ: 14 พฤศจิกายน 2567

แก้ไขบทความ: 5 มกราคม 2568

ตอบรับ: 4 มีนาคม 2568

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการแสดงวัจนกรรมการปลอบใจของผู้พูดภาษาไทย ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน ผู้พูดภาษาจีน และผู้เรียนภาษาจีนชาวไทย ผลการวิจัยพบว่า ผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มเลือกใช้กลวิธีอ้อมการแนะนำให้ปฏิบัติมากที่สุด แต่เลือกใช้กลวิธีทางภาษาที่แตกต่างกัน คือ กลวิธีการอ้างถึงศาสนา พบในกลุ่มผู้พูดภาษาไทยและผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยเท่านั้น กลวิธีการอ้างถึงตำนาน สุภาษิต และเนื้อเพลงพบในกลุ่มผู้พูดภาษาจีนเท่านั้น กลวิธีการอวยพรพบในกลุ่มผู้พูดภาษาไทย

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต เรื่อง การศึกษาวัจนกรรมการปลอบใจของผู้พูดภาษาไทยกับผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน และผู้พูดภาษาจีนกับผู้เรียนภาษาจีนชาวไทย สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

** นิสิตหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย) ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (อีเมล: 6380005022@student.chula.ac.th)

*** อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (อีเมล: Teeranoot.C@chula.ac.th)

ปีที่ 42 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2568)

และผู้พูดภาษาจีนเท่านั้น และกลวิธีการเตือนไม่พบในกลุ่มผู้พูดภาษาไทย ส่วนกลวิธีเสริมพบในลักษณะที่เป็นการร้องเรียกผู้ฟังให้สนใจด้วยคำที่จะกล่าวตามมา คือ การเกริ่นนำ และลักษณะที่ช่วยเสริมแสดงอารมณ์ความรู้สึกบางอย่างของผู้พูด ประกอบด้วยการใช้คำลงท้ายและการใช้คำสรรพนาม

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่าถ้อยคำที่แสดงกลวิธีทางภาษาในการแสดงวัจนกรรมการปลอบใจมีความสัมพันธ์ในลักษณะกลวิธีเดี่ยวและกลวิธีร่วม ซึ่งจะแสดงให้เห็นความสามารถในการเลียนแบบการใช้ภาษาที่สองของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนและผู้เรียนภาษาจีนชาวไทย รวมถึงลักษณะการถ่ายโอนจากภาษาแม่ของผู้เรียนภาษาทั้ง 2 กลุ่ม

คำสำคัญ: วัจนกรรมการปลอบใจ, กลวิธีทางภาษา, ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน, ผู้เรียนภาษาจีนชาวไทย

Linguistic Strategies in Speech Act of Comforting in
Thai and Chinese Native Speakers and Learners*

Guiling Hu**

Teeranoot Chauksuvanit ***

Received: November 14, 2024

Revised: January 5, 2025

Accepted: March 4, 2025

Abstract

This article aims to study linguistic strategies that appear in the speech act of expressions of comforting in Thai speakers, Chinese learners of Thai, Chinese speakers, and Thai learners of Chinese. The results show that all four groups of speakers predominantly employed the indirect strategy of giving advice. However, they used different linguistic strategies,

* This article is a part of the first author's master thesis titled Speech Act of Comforting in Thai and Chinese Native Speakers and Learners. Department of Thai, Faculty of Arts, Chulalongkorn University.

** Master's student, Department of Thai, Faculty of Arts, Chulalongkorn University (E-mail: 6380005022@student.chula.ac.th)

*** Lecturer, Department of Thai, Faculty of Arts, Chulalongkorn University (E-mail: Teeranoot.C@chula.ac.th)

that is strategy of referring to religion, only used by Thai speakers and Thai learners of Chinese, the strategy of referring to legends, proverbs and lyrics, only used by Chinese speakers, the blessing strategy, only used by Thai and Chinese speakers. However, the warning strategy was not used in Thai speakers. Supplementary strategies were found in the form of calling the listeners' attention to the forthcoming statements, such as introductory remarks. They also include elements that help express certain emotions of the speaker, which involve the use of final particles and pronouns.

In addition, it was found that utterances showing linguistic strategies in the speech act of expressions of comforting are related to both single strategy and combined strategies, This demonstrates the familiarity and ability of Chinese learners of Thai and Thai learners of Chinese to imitate the use of the second language, as well as the nature of language transfer from their native languages in both groups of learners.

Keywords: speech act of comforting, linguistic strategies, Chinese learners of Thai, Thai learners of Chinese

บทนำ

ชีวิตของมนุษย์ไม่ได้ดำเนินไปอย่างราบรื่นหรือมีความสุขตลอด อาจเผชิญเรื่องราวหรือปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกทุกขใจ ผิดหวัง โกรธ หรือเครียด วิตกกังวล และเมื่ออารมณ์ความรู้สึกด้านลบเหล่านั้นเกิดขึ้น ก็อาจไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง ในเวลาเช่นนั้นจึงต้องการความช่วยเหลือทางด้านจิตใจหรือกำลังใจจากผู้อื่น เพื่อให้สบายใจและมีกำลังใจในการดำเนินชีวิตต่อไป การปลอบใจเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ความรู้สึกทุกขหรือกังวลใจเหล่านั้นคลายลงได้ บรันท์และเดนา (Brant & Daena, 1996) ได้กล่าวว่า การปลอบใจเป็นการสื่อสารระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง กล่าวคือ ผู้พูดพูดเพื่อคลายอารมณ์ทุกขของผู้ฟังด้วยวัจนภาษาหรือวัจนภาษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำให้อารมณ์ด้านลบของผู้ฟังลดลง อย่างไรก็ตาม การปลอบใจที่ผู้พูดแสดงออกมาไม่เป็นเพียงแค่การพูดอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังมีกรกระทำอยู่ด้วย กล่าวคือ การพูดปลอบใจใด ๆ จะแสดงการกระทำบางอย่างในบริบทใดบริบทหนึ่ง และการกระทำนั้นจะทำให้ผู้ฟังสบายใจขึ้น การใช้ภาษาแสดงการปลอบใจดังกล่าวจัดเป็นการศึกษาวัจนกรรมประเภทหนึ่ง

ผู้วิจัยยังเห็นว่า การศึกษากลวิธีทางภาษาที่ปรากฏในการแสดงวัจนกรรม การปลอบใจของชาวไทยและชาวจีน โดยเปรียบเทียบระหว่างสองภาษา อาจพบความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมจีน เนื่องจากการสื่อสารระหว่างชาวไทยและชาวจีนอาจมีวัฒนธรรมและการใช้ภาษาบางส่วนที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดความไม่เข้าใจในการสื่อสารระหว่างกันได้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่าการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัจนกรรมการปลอบใจส่วนใหญ่เป็นภาษาจีน เช่น ศึกษาการพูดปลอบใจในภาษาจีน (Wang, 2013) วัจนกรรมการปลอบใจในภาษาจีน (Xu, 2007) และการเปรียบเทียบวัจนกรรมการปลอบใจในภาษาจีนและภาษาอังกฤษ (Long, 2009) ฯลฯ ส่วนภาษาไทยพบงานวิจัยเรื่องนี้จำนวนน้อยกว่า คือ ศึกษากลวิธีการปลอบโยนผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยเคมีบำบัดของพยาบาล (รัตณี รั้งงาม, 2558) และกลวิธีการพูด

ปลอบใจ: กรณีศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี (ชุดิกาญจน์ บุญอยู่, 2561)

ทั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับวัจนกรรมการปลอบใจยังไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างชาวไทยและชาวจีน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวัจนกรรมการปลอบใจระหว่างชาวไทยและชาวจีนว่ามีลักษณะอย่างไร กลวิธีทางภาษาที่เลือกใช้ ในวัจนกรรมการปลอบใจของชาวไทยและชาวจีนใช้กลวิธีใด มีความแตกต่างกันหรือไม่ ผลการวิจัยอาจเป็นประโยชน์ในการลดอุปสรรค ความเข้าใจผิด หรือความขัดแย้งในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยและชาวจีน และเป็นประโยชน์ในการศึกษาภาษาทั้งสองทั้งภาษาไทยและภาษาจีนอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษากลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการแสดงวัจนกรรมการปลอบใจของผู้พูดภาษาไทย ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน ผู้พูดภาษาจีน และผู้เรียนภาษาจีนชาวไทย เพื่อให้เห็นลักษณะกลวิธีทางภาษาที่เหมือนหรือแตกต่างกันระหว่างผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม ซึ่งเป็นทั้งผู้พูดและผู้เรียนภาษาไทยและภาษาจีน

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีวัจนกรรม

เซอร์ล (Searle อ้างถึงใน กฤษดาพรรณ หงศ์ลดารมภ์ และธีรนุช โชคสุวนิช, 2551, น. 103-105) ได้แบ่งกลุ่มวัจนกรรมเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ (1) วัจนกรรมบรรยายเหตุการณ์ (representatives) (2) วัจนกรรมกำหนดให้ทำ (directives) (3) วัจนกรรมผูกมัด (commissives) (4) วัจนกรรมแสดงอารมณ์ความรู้สึก (expressives) และ (5) วัจนกรรมประกาศ (declarations) วัจนกรรมยังประกอบด้วยเงื่อนไข 4 ข้อของเซอร์ล

(Searle อ้างถึงใน ญัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2555, น. 27) ได้แก่ (1) เงื่อนไขทางด้านเนื้อความ (propositional content) (2) เงื่อนไขเบื้องต้น (preparatory conditions) (3) เงื่อนไขความจริงใจ (sincerity condition) และ (4) เงื่อนไขความจำเป็น (essential condition) ผู้วิจัยจะนำทฤษฎีวิัจจนกรรม โดยเฉพาะการจัดกลุ่มวิัจจนกรรมของเซอร์ล (อ้างถึงใน กฤษดาวรรณ หงส์ลดารมภ์ และธีรนุช โชคสุวนิช, 2551, น. 103-105) มาเป็นแนวทางในการจัดกลุ่มวิัจจนกรรมการปลอบใจในบทความนี้ โดยจัดให้อยู่ในกลุ่มวิัจจนกรรมแสดงอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งเป็นกลุ่มวิัจจนกรรมที่ผู้พูดแสดงภาวะเกี่ยวกับจิตใจหรืออารมณ์ความรู้สึกปลอบใจผู้ฟัง และนำเงื่อนไขทั้ง 4 ข้อของเซอร์ล (อ้างถึงใน ญัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2555, น. 27) มาเป็นแนวทางในการกำหนดเงื่อนไขวิัจจนกรรมการปลอบใจ ดังนี้

เงื่อนไขเนื้อความ เหตุการณ์หรือการกระทำที่เกี่ยวข้องกับผู้ฟัง

เงื่อนไขเบื้องต้น เหตุการณ์หรือการกระทำนี้ทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ขุ่นหมองหรือมีสภาวะอารมณ์ความรู้สึกด้านลบ ได้แก่ ความทุกข์ ความเสียใจ ความเศร้าใจ ความเครียด ความผิดหวัง ความโกรธ ความกังวล ความเจ็บปวด ความโชคร้าย ฯลฯ

เงื่อนไขความจริงใจ ผู้พูดพยายามพูดหรือกระทำเพื่อช่วยคลายอารมณ์ขุ่นหมองและทำให้ผู้ฟังมีความรู้สึกดีขึ้น หรือเปลี่ยนสภาวะจากอารมณ์และความรู้สึกด้านลบ ได้แก่ ความทุกข์ ความเสียใจ ความเศร้าใจ ความเครียด ความผิดหวัง ความโกรธ ความกังวล ความเจ็บปวด ความโชคร้าย ฯลฯ ซึ่งผู้พูดเชื่อว่าการกระทำดังกล่าวเป็นประโยชน์แก่ผู้ฟัง และผู้ฟังก็เชื่อเช่นนั้น

เงื่อนไขจำเป็น ผู้ฟังรู้สึกดีขึ้นหรือเปลี่ยนสภาวะจากอารมณ์และความรู้สึกด้านลบ ได้แก่ ความทุกข์ ความเสียใจ ความเศร้าใจ ความเครียด ความผิดหวัง ความโกรธ ความกังวล ความเจ็บปวด ความโชคร้าย ฯลฯ

2. ทฤษฎีวิจัยปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษา (Interlanguage Pragmatics)

วิจัยปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษาเป็นการศึกษาการผลิตและการเข้าใจอันตรภาษาของผู้เรียน โดยเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างภาษาแม่และภาษาที่สองตามแนวทางการศึกษาอันตรภาษาที่เสนอโดยเซลิงเกอร์ (Selinker, 1972) การศึกษานี้ช่วยให้เข้าใจว่าความสามารถทางวิจัยปฏิบัติศาสตร์ในการใช้ภาษาที่สองของผู้เรียนแตกต่างจากเจ้าของภาษาหรือไม่ รวมถึงพฤติกรรมทางวิจัยปฏิบัติศาสตร์ที่ผู้เรียนใช้ ซึ่งได้รับอิทธิพลจากภาษาแม่ (Kasper & Blum-Kulka, 1993, p. 12) ผู้วิจัยจะนำทฤษฎีวิจัยปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษามาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาในการแสดงวจนกรรม การปลอบใจของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนกับผู้พูดภาษาไทย และผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยกับผู้พูดภาษาจีน เพื่อดูลักษณะการใช้ภาษาว่ามีความเหมือนหรือความแตกต่างกับภาษาเจ้าของภาษาหรือไม่ รวมทั้งได้รับอิทธิพลจากภาษาแม่อย่างไร

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เมื่อทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับวจนกรรมการปลอบใจ พบว่ามีงานวิจัยภาษาจีนจำนวนมาก ครอบคลุมทั้งการศึกษาภาษาจีนภาษาเดียว เช่น ศึกษาการพูดปลอบใจในภาษาจีน (Wang, 2013) วจนกรรมการปลอบใจในภาษาจีน (Xu, 2007; Chen, 2013; Jiang, 2015) กลวิธีและรูปแบบที่แสดงวจนกรรมการปลอบใจในภาษาจีน (Zhou, 2011) รวมถึงงานวิจัยเปรียบเทียบวจนกรรมการปลอบใจในภาษาจีนกับภาษาอื่น เช่น ศึกษาเปรียบเทียบวจนกรรมการปลอบใจในภาษาจีนกับภาษาอื่น (Long, 2009; Zhang, 2016; Mo, 2016; Wang, 2017; Jiang, 2018) ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวจนกรรมการปลอบใจในภาษาไทย ผู้วิจัยพบเพียง 2 เรื่อง คือ ศึกษากลวิธีการปลอบโยนผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยเคมีบำบัดของพยาบาล (รัศมี รังงาม, 2558) และกลวิธีการพูดปลอบใจ: กรณีศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี (ชุติกัญจน์ บุญอยู่, 2561) ทั้งนี้ยังพบความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านการใช้

ภาษา โดยคนจีนมักใช้สำนวนที่สะท้อนความเชื่อในสังคมจีน ขณะที่คนไทยมักอ้างถึงแนวคิดทางศาสนาพุทธในการแสดงวาทกรรมการปลอบใจ

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เริ่มจากการสำรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในภาษาไทยและภาษาจีน แล้วคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 240 คน ประกอบด้วยผู้พูดภาษาไทย ผู้พูดภาษาจีน ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน และผู้เรียนภาษาจีนชาวไทย กลุ่มละ 60 คน ซึ่งเป็นนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3-4 ที่มีอายุมากกว่า 18 ปีขึ้นไป จากมหาวิทยาลัยในไทยและในจีนอย่างละ 3 แห่ง ได้แก่ ผู้พูดภาษาไทยและผู้เรียนภาษาจีนชาวไทย เก็บจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ส่วนผู้พูดภาษาจีนและผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน เก็บจากมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน มหาวิทยาลัยชนชาติกวางสี และมหาวิทยาลัยภาษาและการค้าต่างประเทศกวางตุ้ง ผู้วิจัยเลือกผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนและผู้เรียนภาษาจีนชาวไทย ซึ่งเรียนอยู่ชั้นปีที่ 3-4 เพราะทั้ง 2 กลุ่มมีความสามารถเพียงพอในการใช้ภาษาที่สอง ขณะเดียวกัน ผู้พูดภาษาไทยและผู้พูดภาษาจีนเลือกจากนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 3-4 เช่นกัน เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มอยู่ในระดับเท่าเทียมกันในการวิเคราะห์ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดเติมเต็มบทสนทนา (DCT) โดยสร้างแบบสอบถามทั้งหมด 4 ชุด ตามกลุ่มตัวอย่าง เนื้อหาแบบสอบถามประกอบด้วยข้อมูลส่วนตัวและกลวิธีการกล่าวปลอบใจ รวมทั้งหมด 9 สถานการณ์¹ เช่น สถานการณ์

¹ ผู้วิจัยได้กำหนดสถานการณ์ทั้งสิ้น 9 สถานการณ์ โดยแบ่งตามระดับความรุนแรงของเหตุการณ์จากมากไปน้อยอย่างละ 3 สถานการณ์ อย่างไรก็ตาม บทความนี้ไม่ได้กล่าวถึงผลการวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของเหตุการณ์ แต่เน้นผลการวิจัยกลวิธีทางภาษาและลักษณะการใช้

ปลอบใจเพื่อนที่ป่วยเป็นโรคมะเร็งลำไส้ ปลอบใจเพื่อนในเรื่องการสัมภาษณ์ฝึกงานครั้งแรกไม่สำเร็จ และปลอบใจเพื่อนในเรื่องยังไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจนในการการดำเนินชีวิตหลังจากจบปริญญาตรี ฯลฯ โดยสร้างแบบสอบถามออนไลน์ผ่าน Google Forms สำหรับกลุ่มผู้พูดภาษาไทยและผู้เรียนภาษาจีนชาวไทย และสร้างแบบสอบถามออนไลน์ผ่าน 问卷星 (Wenjuanxing) สำหรับกลุ่มผู้พูดภาษาจีนและผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน หลังจากเก็บข้อมูลและแบ่งถ้อยคำเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำถ้อยคำมาวิเคราะห์ทฤษฎีและลักษณะของการใช้ภาษาในการแสดงการปลอบใจ และเปรียบเทียบความถี่ของการใช้ทฤษฎีทางภาษาที่ปรากฏของแต่ละกลุ่ม แล้วนำเสนอผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัย

บทความนี้นำเสนอผลการวิจัย 2 หัวข้อหลัก คือ การวิเคราะห์เปรียบเทียบถ้อยคำกับกลวิธีการปลอบใจของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม และความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีต่าง ๆ ตามสถานการณ์ที่แตกต่างของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม รายละเอียดดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยนำข้อมูลคำตอบจากผู้พูดภาษาไทย ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน ผู้พูดภาษาจีน และผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยทั้ง 4 กลุ่ม แบ่งออกเป็นกลวิธีเดี่ยว²และกลวิธีร่วม³ แล้วจึงวิเคราะห์กลวิธีตรง⁴และอ้อม⁵ ดังตารางที่ 1 ทั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดเรื่องวัจนกรรม

ภาษาเป็นหลัก ดังนั้น รายละเอียดเรื่องระดับความรุนแรงจะนำเสนอผลในวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ ส่วนในบทความนี้จะกล่าวถึงเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีและลักษณะการใช้ภาษาเท่านั้น

² กลวิธีเดี่ยว หมายถึง ผู้พูดเลือกใช้กลวิธีตรงหรือกลวิธีอ้อมอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงกลวิธีเดียวเท่านั้นในการแสดงวัจนกรรมการปลอบใจ

³ กลวิธีร่วม หมายถึง ผู้พูดเลือกใช้กลวิธีตรงหรือกลวิธีอ้อมมากกว่า 1 กลวิธี

⁴ กลวิธีตรง หมายถึง ถ้อยคำที่ผู้พูดแสดงเจตนาในการปลอบใจผู้ฟังอย่างชัดเจน โดยไม่มีเจตนาอื่น กล่าวคือ ผู้พูดมีเป้าหมายเดียวคือการปลอบใจ เพื่อช่วยลดความรู้สึกไม่สบายใจของผู้ฟัง

⁵ กลวิธีอ้อม หมายถึง ถ้อยคำที่ผู้พูดแสดงเจตนาในการปลอบใจร่วมกับเจตนาอื่น โดยผู้พูดไม่ได้สื่อการปลอบใจเพียงอย่างเดียวแต่แสดงเจตนาอื่นด้วย เพื่อช่วยลดความรู้สึกไม่สบายใจของผู้ฟัง

วารสารภาษาและวรรณคดีไทย

ตรงและวัจนกรรมอ้อมของเซอร์ล (Searle, 1975) ในการกำหนดนิยามของกลวิธีตรง และกลวิธีอ้อมในงานวิจัยนี้ ส่วนกลวิธีเสริม⁶ ผู้วิจัยไม่ได้นับจำนวนความถี่ เนื่องจากพบว่ากลวิธีเสริมไม่ได้เป็นกลวิธีหลักในการปลอบใจ แต่เป็นเพียงกลวิธีที่ประกอบกลวิธีตรงหรืออ้อมเท่านั้น

ตารางที่ 1 จำนวนคำตอบกลวิธีที่ปรากฏเดี่ยวและรวมของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม

ตารางจำนวนคำตอบกลวิธีที่ปรากฏเดี่ยวและรวมของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม									
กลุ่มตัวอย่าง		ผู้พูดภาษาไทย		ผู้เรียนภาษาไทย ชาวจีน		ผู้พูดภาษาจีน		ผู้เรียนภาษาจีน ชาวไทย	
		จำนวน คำตอบ	ร้อยละ	จำนวน คำตอบ	ร้อยละ	จำนวน คำตอบ	ร้อยละ	จำนวน คำตอบ	ร้อยละ
จำนวนกลวิธี									
เดี่ยว	กลวิธีตรง	6	1.61	1	0.32	10	2.54	4	0.09
	กลวิธีอ้อม	100	26.81	96	28.74	153	38.93	115	28.54
รวม		106	28.42	97	29.04	163	41.48	119	29.53
รวม	2 กลวิธี	159	42.63	184	55.09	190	48.35	199	49.38
	3 กลวิธี	75	20.11	51	15.27	37	9.41	67	16.63
	4 กลวิธี	20	5.36	2	0.60	3	0.76	15	3.72
	5 กลวิธี	11	2.95	-	-	-	-	1	0.25
	6 กลวิธี	-	-	-	-	-	-	2	0.50
	7 กลวิธี	2	0.54	-	-	-	-	-	-
รวม		267	71.58	237	70.96	230	58.52	284	70.47
รวม (เดี่ยวและรวม)		373	100	334	100	393	100	403	100

จากตารางที่ 1 ข้างต้น แสดงให้เห็นว่าผู้พูดภาษาไทยเลือกแสดงวัจนกรรม การปลอบใจทั้งหมด 373 คำตอบ ประกอบด้วยกลวิธีเดี่ยว 106 คำตอบ หรือคิดเป็น ร้อยละ 28.42 และกลวิธีรวม 267 คำตอบ หรือคิดเป็นร้อยละ 71.58 ขณะที่ผู้เรียน

⁶ กลวิธีเสริม หมายถึง ถ้อยคำที่ผู้พูดไม่ได้แสดงการปลอบใจ แต่นำมาใช้เสริมถ้อยคำที่เป็นกลวิธีตรงหรือกลวิธีอ้อม

ปีที่ 42 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2568)

ภาษาไทยชาวจีนเลือกแสดงวัจนกรรมการปลอบใจทั้งหมด 334 คำตอบ ประกอบด้วย กลวิธีเดี่ยว 97 คำตอบ หรือคิดเป็นร้อยละ 29.04 และกลวิธีร่วม 237 คำตอบ หรือคิดเป็นร้อยละ 70.96 ส่วนผู้พูดภาษาจีนเลือกแสดงวัจนกรรมการปลอบใจทั้งหมด 393 คำตอบ ประกอบด้วยกลวิธีเดี่ยว 163 คำตอบ หรือคิดเป็นร้อยละ 41.48 และกลวิธีร่วม 230 คำตอบ หรือคิดเป็นร้อยละ 58.52 และผู้เรียนภาษาไทยเลือกแสดงวัจนกรรมการปลอบใจทั้งหมด 403 คำตอบ ประกอบด้วยกลวิธีเดี่ยว 119 คำตอบ หรือคิดเป็นร้อยละ 29.53 และกลวิธีร่วม 284 คำตอบ หรือคิดเป็นร้อยละ 70.47

ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า คำตอบของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มเลือกกล่าวถ้อยคำทั้งกลวิธีเดี่ยว และกลวิธีร่วม โดยพบว่าเลือกใช้กลวิธีร่วม 2 กลวิธีขึ้นไปมากกว่ากลวิธีเดี่ยว และนิยมเลือกใช้ 2 กลวิธีร่วมมากที่สุด

1. การวิเคราะห์เปรียบเทียบถ้อยคำกับกลวิธีการปลอบใจของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม

ในหัวข้อนี้ ผู้วิจัยนำเสนอเป็น 2 มิติ โดยมิติแรกด้านกลวิธีตรง กลวิธีอ้อม และ กลวิธีเสริม แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่ 1.1) จำนวนถ้อยคำกับกลวิธีการปลอบใจของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม และ 1.2) จำนวนถ้อยคำกับกลวิธีแต่ละกลวิธีของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม และมิติที่สองด้านกลวิธีเดี่ยวและร่วม แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่ 1.3) การเปรียบเทียบจำนวนถ้อยคำกับกลวิธีเดี่ยวของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม และ 1.4) การเปรียบเทียบจำนวนถ้อยคำกับกลวิธีปรากฏร่วมของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม รายละเอียด ดังนี้

1.1 จำนวนถ้อยคำกับกลวิธีการปลอบใจของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม

การใช้กลวิธีตรงและกลวิธีอ้อมของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มปรากฏความถี่ (จำนวน ถ้อยคำ) ดังตารางที่ 2 ต่อไปนี้

วารสารภาษาและวรรณคดีไทย

ตารางที่ 2 การปรากฏของกลวิธีตรงและกลวิธีอ้อมของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม

ตารางการปรากฏของกลวิธีตรงและกลวิธีอ้อมของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม								
กลุ่มตัวอย่าง กลวิธีทางภาษาที่เลือกใช้	ผู้พูดภาษาไทย		ผู้เรียนภาษาไทย ชาวจีน		ผู้พูดภาษาจีน		ผู้เรียนภาษาจีน ชาวไทย	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
กลวิธีตรง	176	22.06	183	29.23	192	22.82	198	24.91
กลวิธีอ้อม	622	77.94	443	70.77	474	77.18	597	75.09
รวม	798	100	626	100	666	100	795	100

จากตารางที่ 2 ข้างต้น แสดงให้เห็นว่าจำนวนถ้อยคำทั้งหมดของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน (626 ถ้อยคำ) น้อยกว่าผู้พูดภาษาไทย (798 ถ้อยคำ) และผู้พูดภาษาจีน (666 ถ้อยคำ) ส่วนจำนวนถ้อยคำของผู้เรียนภาษาจีนชาวไทย (795 ถ้อยคำ) มากกว่าผู้พูดภาษาจีน (666 ถ้อยคำ) แต่น้อยกว่าผู้พูดภาษาไทย (798 ถ้อยคำ) สะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างของจำนวนถ้อยคำระหว่างผู้เรียนภาษาทั้ง 2 กลุ่มกับเจ้าของภาษา

นอกจากนี้ยังเห็นได้ว่า ผู้พูดภาษาไทย ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน ผู้พูดภาษาจีน และผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยทั้ง 4 กลุ่มแสดงจำนวนการกล่าวถ้อยคำในการแสดงวิจนกรรมการปลอบใจแบบกลวิธีอ้อมมากกว่ากลวิธีตรง คือ กลวิธีการแนะนำให้ปฏิบัติอย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยจะนำเสนอรายละเอียดในการวิเคราะห์ต่อไป

1.2 จำนวนถ้อยคำกับกลวิธีแต่ละกลวิธีของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า กลวิธีทางภาษาที่ผู้พูดภาษาไทยเลือกใช้มีทั้งสิ้น 17 กลวิธี กลวิธีทางภาษาที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนเลือกใช้มีทั้งสิ้น 17 กลวิธี กลวิธีทางภาษาที่ผู้พูดภาษาจีนเลือกใช้มีทั้งสิ้น 18 กลวิธี และกลวิธีทางภาษาที่ผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยเลือกใช้มีทั้งสิ้น 17 กลวิธี ปรากฏดังตารางที่ 3 ต่อไปนี้

ปีที่ 42 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2568)

ตารางที่ 3 รายละเอียดการเปรียบเทียบความถี่ (จำนวนถ้อยคำ) ของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม

ตารางรายละเอียดการเปรียบเทียบความถี่ (จำนวนถ้อยคำ) ของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม									
กลุ่มตัวอย่าง		ผู้พูดภาษาไทย		ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน		ผู้พูดภาษาจีน		ผู้เรียนภาษาจีนชาวไทย	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
กลวิธีทางภาษาที่เลือกใช้									
กลวิธีตรง	1. การลดความรุนแรง	94	11.78	85	13.58	79	11.86	93	11.70
	2. การพูดให้คลายความกังวล	45	5.64	69	11.02	66	9.91	85	10.69
	3. การบอกให้ยอมรับความจริง	20	2.51	19	3.04	34	5.11	13	1.64
	4. การแสดงความเสียใจ	17	2.13	10	1.60	13	1.95	7	0.88
	รวม	176	22.06	183	29.23	192	22.82	198	24.91
กลวิธีอ้อม	1. การแนะนำให้ปฏิบัติ	122	15.29	99	15.81	101	15.17	117	14.72
	2. การมองในแง่ดี	118	14.79	92	14.70	78	11.71	99	12.45
	3. การคาดหวัง	100	12.53	89	14.22	86	12.91	95	11.95
	4. การให้กำลังใจ	74	9.27	45	7.19	41	6.16	63	7.92
	5. การเสนอตัว	47	5.89	18	2.88	13	1.95	72	9.06
	5.1 การเสนอให้ความช่วยเหลือ	26	3.26	3	0.48	5	0.75	32	4.03
	5.2 การเสนอตัวเป็นผู้ที่อาศัยข้าง	21	2.63	15	2.40	8	1.20	40	5.03
	6. การเปลี่ยนมุมมอง	43	5.39	30	4.79	31	4.65	41	5.16
	7. การยืนยัน	36	4.51	15	2.40	27	4.05	49	6.16
	8. การอ้างถึง	24	3.01	12	1.92	55	8.26	12	1.52
	8.1 การอ้างถึงจำนวน	-	-	2	0.32	35	5.26	2	0.25
	8.2 การอ้างถึงท่านาน	-	-	-	-	4	0.60	-	-
	8.3 การอ้างถึงสุขภาพจิต	-	-	-	-	2	0.30	-	-
	8.4 การอ้างถึงเนื้อหาเพลง	-	-	-	-	8	1.20	-	-
	8.5 การอ้างถึงศาสนา	17	2.13	-	-	-	-	1	0.13
	8.6 การอ้างถึงบุคคลที่น่าเชื่อถือ	4	0.50	8	1.28	3	0.45	8	1.01
	8.7 การอ้างถึงเทคนิคที่น่าเชื่อถือ	3	0.38	2	0.32	3	0.45	1	0.13
	9. การชม	20	2.51	11	1.76	9	1.35	9	1.13
	10. การให้ความช่วยเหลือ	19	2.38	7	1.12	6	0.90	20	2.57
	11. การแสดงความห่วงใย	12	1.50	4	0.64	1	0.15	10	1.26
12. การห้าม	5	0.63	14	2.24	11	1.65	8	1.01	
13. การอวยพร	2	0.25	-	-	3	0.45	-	-	
14. การเตือน	-	-	7	1.12	12	1.80	2	0.25	
รวม	622	77.94	443	70.77	474	77.18	597	75.09	
รวม (ตรงและอ้อม)	798	100	626	100	666	100	795	100	

จากตารางที่ 3 ข้างต้น จะเห็นได้ว่าผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มนิยมใช้กลวิธีอ้อมการแนะนำให้ปฏิบัติตามมากที่สุด เมื่อพิจารณาจากกลวิธีตรงพบว่าผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มเลือกใช้กลวิธี

เหมือนกันทั้งในแง่จำนวนกลวิธี (4 กลวิธี) และลำดับความถี่ที่ปรากฏ ส่วนด้านกลวิธีอี้อม มีความเหมือนและความแตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มนิยมใช้กลวิธีการแนะนำให้ ปฏิบัติมากที่สุด ส่วนความแตกต่างพบว่าลำดับความถี่ของกลวิธีที่นิยมใช้รองลงมา แตกต่างกัน โดยผู้พูดภาษาไทย ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน และผู้เรียนภาษาจีนชาวไทย นิยมใช้กลวิธีการมองในแง่ดีเป็นอันดับที่สอง และกลวิธีการคาดหวังเป็นอันดับที่สาม ในขณะที่ผู้พูดภาษาจีนนิยมใช้กลวิธีการคาดหวังเป็นลำดับที่สอง และกลวิธีการมองในแง่ดี เป็นลำดับที่สาม อีกทั้งยังพบว่าชาวไทยซึ่งเป็นกลุ่มผู้พูดภาษาไทยและผู้เรียนภาษาจีน ชาวไทยเลือกใช้**กลวิธีการอ้างถึงศาสนา**เหมือนกัน สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนภาษาจีนชาวไทย อาจได้รับอิทธิพลจากภาษาแม่และวัฒนธรรมไทยที่ใช้แนวคิดทางศาสนาพุทธในการ ปลอดภัย ซึ่งสะท้อนบทบาทสำคัญของศาสนาพุทธในสังคมไทยที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของ ชาวไทย ดังตัวอย่างคำตอบของผู้พูดภาษาไทย “คิดเสียว่าทำบุญให้คนยากคนไร้” คำตอบนี้ปรากฏในสถานการณ์ปลอดภัยเพื่อนในเรื่องการยืมเงินแล้วไม่คืน ซึ่งเป็น สถานการณ์ที่มีระดับความรุนแรงน้อย จะเห็นได้ว่าผู้พูดกล่าวถ้อยคำนี้เพื่อปลอดภัยผู้ฟัง ซึ่งมีความรู้สึกไม่สบายใจ โดยใช้ถ้อยคำ “ทำบุญ” ซึ่งอ้างถึงแนวคิดในทางศาสนาพุทธ วิระพงษ์ แสงทอง (2556, น. 15) ได้อธิบายว่า การทำบุญไม่เพียงแค่ให้เงินหรือสิ่งของ อย่างเดียว แต่ยังประกอบได้ 10 วิธีตามหลักพุทธศาสนาอีกด้วย ได้แก่ ให้ทาน รักษาศีล เจริญภavana อ่อนน้อมถ่อมตน ช่วยเหลือสังคมรอบข้าง เปิดโอกาสให้คนอื่น ยอมรับและ ยินดีในการทำความดี (หรือทำบุญ) ของผู้อื่น ฟังธรรม แสดงธรรม และทำความเห็นให้ ถูกต้องและเหมาะสม แสดงให้เห็นว่าผู้พูดอาจคิดว่าการยืมเงินแล้วไม่คืนนั้นถือว่าเป็น การกระทำที่ดี โดยเป็นการบริจาคเงินแก่เพื่อนซึ่งเป็นคนยากคนไร้ ซึ่งเป็นการทำความดี ของผู้ฟัง ทำให้ผู้ฟังรู้สึกสบายใจขึ้น **กลวิธีการอ้างถึงตำนาน การอ้างถึงสุภาคิต และการอ้างถึงเนื้อเพลง**พบในกลุ่มผู้พูดภาษาจีนเท่านั้น สะท้อนให้เห็นว่าผู้พูดภาษาจีนนำ ลักษณะทางวัฒนธรรมจีนมาใช้ในการปลอดภัย ดังตัวอย่างคำตอบของผู้พูดภาษาจีนว่า “外婆会化作天上的星星继续保护你 (คุณยายจะกลายเป็นดวงดาวบนฟ้ามาดูแลคุณ

ต่อไป)” เห็นได้ว่าคำตอบนี้ปรากฏในสถานการณ์ปลอมใจเพื่อนเรื่องสูญเสียคนที่รักที่สุดในครอบครัว ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่มีระดับความรุนแรงมาก ผู้พูดปลอมใจผู้ฟังซึ่งมีอารมณ์ความรู้สึกเสียใจ โดยเลือกใช้กลวิธีการอ้างถึงตำนานคือการกล่าวถึง “ดวงดาวบนฟ้า” ซึ่งมีความหมายพิเศษด้านวัฒนธรรมจีน กล่าวคือ ในวัฒนธรรมจีนมองว่าคนในครอบครัวที่เสียชีวิตจะกลายเป็นดวงดาวบนฟ้า เพื่อแสดงความเชื่อว่าผู้ที่เสียชีวิตไปที่ที่ดีกว่า ในที่นี้คุณยายเปลี่ยนสถานะจากมนุษย์กลายเป็นดวงดาวบนฟ้า ซึ่งไปอยู่ที่ที่ดีกว่า และจะดูแลผู้ฟังต่อไปด้วยสถานะอื่น อาจคลายความเสียใจของผู้ฟัง **กลวิธีการอวยพร**พบในกลุ่มผู้พูดภาษาไทยและผู้พูดภาษาจีนเท่านั้น แต่ไม่พบในกลุ่มผู้เรียนภาษาทั้ง 2 กลุ่ม อาจเป็นเพราะผู้เรียนภาษาทั้ง 2 กลุ่มยังไม่มั่นใจในการใช้คำอวยพรในการปลอมใจได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ จึงหลีกเลี่ยงการใช้คำอวยพรที่อาจจะทำให้ฟังดูไม่ธรรมชาติหรือไม่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม ผู้พูดทั้ง 2 กลุ่มเลือกใช้กลวิธีนี้ในสถานการณ์ที่มีระดับความรุนแรงมากที่สุด แต่สถานการณ์แตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้พูดภาษาไทยเลือกใช้กลวิธีนี้ในสถานการณ์ปลอมใจเพื่อนเรื่องบ้านเกิดไฟไหม้เท่านั้น ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่มีระดับความรุนแรงมาก ผู้พูดปลอมใจผู้ฟังซึ่งมีความรู้สึกตกใจและกังวล ดังตัวอย่างคำตอบของผู้พูดภาษาไทย “... ต่อไปนี้ขอให้เธอเจอแต่เรื่องดี ๆ นะ ...” จะเห็นได้ว่าผู้พูดกล่าวคำอวยพรแก่ผู้ฟัง เพื่อสื่อความปรารถนาดีต่อผู้ฟังว่าสิ่งไม่ดีจะผ่านไปและจะมีแต่สิ่งที่ดีเกิดขึ้นกับผู้ฟัง ขณะที่ผู้พูดภาษาจีนเลือกใช้กลวิธีนี้ในสถานการณ์ปลอมใจเพื่อนที่ป่วยเป็นโรคมะเร็งลำไส้เท่านั้น ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่มีระดับความรุนแรงมาก ผู้พูดปลอมใจผู้ฟังซึ่งมีความกลัวและกังวล ตัวอย่างคำตอบของผู้พูดภาษาจีน “...祝你早日康复 (ขอให้คุณหายป่วยในเร็ววัน)” จะเห็นได้ว่าผู้พูดกล่าวคำอวยพรนี้ซึ่งเป็นคำอวยพรที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพร่างกาย เพื่อสื่อความปรารถนาดีต่อผู้ฟังว่าการเป็นโรคมะเร็งลำไส้จะหายและร่างกายจะแข็งแรงขึ้นในเร็ววัน และ**กลวิธีการเตือน**พบในกลุ่มผู้พูดภาษาจีน ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน และผู้เรียนภาษาจีนชาวไทย แต่ไม่พบในกลุ่มผู้พูดภาษาไทย เนื่องจากผู้พูดภาษาไทยอาจรู้สึกว่าการเตือนมีข้อเสีย เสียงทำให้เกิดการกระทบกระทั่งและอาจกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังได้ ส่วน**กลวิธีเสริม**พบในลักษณะที่เป็นการ

ร้องเรียกผู้ฟังให้สนใจถ้อยคำที่จะกล่าวตามมาในกลุ่มผู้พูดภาษาไทยเท่านั้น คือ การเกริ่นนำ และยังพบในลักษณะที่ช่วยเสริมแสดงอารมณ์ความรู้สึกบางอย่างของผู้พูด ประกอบด้วย การใช้คำลงท้ายและการใช้คำสรรพนาม มีรายละเอียดดังนี้

1.2.1 กลวิธีตรง

ผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มเลือกใช้กลวิธีตรงทั้งหมด 4 กลวิธี ได้แก่ การลดความรุนแรง การพูดให้คลายความกังวล การบอกให้ยอมรับความจริง และการแสดงความเสียใจ ตามลำดับ สำหรับกลวิธีการลดความรุนแรงพบในทุกสถานการณ์ ซึ่งผู้พูดกล่าวถ้อยคำ “ไม่เป็นไร” เพื่อสื่อความหมายไม่ร้ายแรง ลดความรุนแรงของเหตุการณ์ที่เกิด และเจตนาตรงที่จะปลอบใจเพื่อลดความกังวลของผู้ฟัง ดังตัวอย่างคำตอบ

(1) ไม่เป็นไร อย่างน้อยก็ยังมีทางรักษาอยู่

คำตอบข้างต้นปรากฏในสถานการณ์ปลอบใจเพื่อนที่ป่วยเป็นโรคมะเร็งลำไส้ ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่มีระดับความรุนแรงมาก จะเห็นได้ว่าผู้พูดกล่าวถ้อยคำ “ไม่เป็นไร” ซึ่งเป็นกลวิธีการลดความรุนแรงแบบกลวิธีตรง เพื่อคลายความกลัวของผู้ฟังในการที่เป็นโรคมะเร็งลำไส้ ถึงแม้ว่าเหตุการณ์นี้เป็นเหตุการณ์ร้ายแรงก็ตาม แต่ผู้พูดอาจเชื่อว่าโรคมะเร็งลำไส้ยังรักษาได้ หลังจากนั้นจึงกล่าวถ้อยคำ “อย่างน้อยก็ยังมีทางรักษาอยู่” ซึ่งเป็นกลวิธีการมองในแง่ดีแบบกลวิธีอ้อม ผู้พูดพยายามทำให้ผู้ฟังมองเหตุการณ์นี้ในด้านบวกว่าการเป็นโรคมะเร็งลำไส้ยังมีวิธีที่รักษาอยู่ โดยใช้ถ้อยคำ “อย่างน้อย” เพื่อให้ผู้ฟังรู้สึกว่ายังมีความหวังและโอกาสในการรักษา ผู้พูดใช้กลวิธีตรงการลดความรุนแรงร่วมกับกลวิธีอ้อมการมองในแง่ดี เพื่อย้ำให้เกิดความหวังว่ารักษาได้

สำหรับกลวิธีการพูดให้คลายความกังวล ผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มเลือกใช้กลวิธีดังกล่าว เป็นลำดับที่สอง ซึ่งผู้พูดอาจกล่าวถ้อยคำ “ไม่ต้องกังวล” “อย่ากังวล” “อย่ากลัว” และ “อย่าเสียใจ” ฯลฯ เพื่อลดความกังวลของผู้ฟังให้น้อยลง ดังตัวอย่างคำตอบ

(2) อย่าเศร้าไปเลยนะ คุณยายจะอยู่ในใจเธอตลอด

คำตอบข้างต้นปรากฏในสถานการณ์ปลอมใจเพื่อนเรื่องการสูญเสียคนที่รักที่สุดในครอบครัว ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่มีระดับความรุนแรงมาก จะเห็นได้ว่าผู้พูดกล่าวถ้อยคำ “อย่าเศร้าไปเลยนะ” อันเป็นกลวิธีการพูดให้คลายความกังวลแบบกลวิธีตรง เพื่อคลายความเสียใจของผู้ฟังที่สูญเสียคุณยายไป หลังจากนั้นผู้พูดยังกล่าวถ้อยคำ “คุณยายจะอยู่ในใจเธอตลอด” ซึ่งเป็นกลวิธีการเปลี่ยนมุมมองแบบกลวิธีอ้อม โดยมองเหตุการณ์นี้ในอีกแบบหนึ่งว่า คุณยายไม่ได้หายไปไหน แต่อยู่ในใจของผู้ฟังตลอด เปลี่ยนความเป็นอยู่ของคุณยายจากการใช้ชีวิตร่วมกันไปอยู่ในความทรงจำของผู้ฟัง ซึ่งคุณยายจะอยู่ในใจผู้ฟังเสมอ ลดความเศร้าใจของผู้ฟัง

ส่วนกลวิธีการบอกให้ยอมรับความจริง พบว่าผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มเลือกใช้กลวิธีดังกล่าวเป็นลำดับที่สาม โดยเลือกใช้ในสถานการณ์ปลอมใจเพื่อนเรื่องการสูญเสียคนที่รักที่สุดในครอบครัว ซึ่งคุณยายของผู้ฟังเสียชีวิตจากโรคมะเร็ง เนื่องจากผู้พูดอาจรู้สึกว่าการเกิดแก่เจ็บตายเป็นเรื่องของกฎธรรมชาติ เป็นสัจธรรม เปลี่ยนแปลงไม่ได้ โดยให้ผู้ฟังเข้าใจและยอมรับกฎธรรมชาตินี้ได้

1.2.2 กลวิธีอ้อม

ผู้วิจัยพบว่า ผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มเลือกใช้กลวิธีอ้อมจำนวนใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ผู้พูดภาษาไทย ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน และผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยเลือกใช้กลวิธีอ้อมทั้งสิ้น 13 กลวิธี ส่วนผู้พูดภาษาจีนเลือกใช้กลวิธีอ้อมทั้งสิ้น 14 กลวิธี และยังพบว่าผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มเลือกใช้กลวิธีการแนะนำให้ปฏิบัติเป็นลำดับแรกเหมือนกัน แต่แตกต่างกันใน

ลำดับถัดมา กล่าวคือ ผู้พูดภาษาไทย ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน และผู้เรียนภาษาจีนชาวไทย ใช้กลวิธีการมองในแง่ดีเป็นลำดับที่สอง และกลวิธีการคาดหวังเป็นลำดับที่สาม ในขณะที่ผู้พูดภาษาจีนนิยมใช้กลวิธีการคาดหวังเป็นลำดับที่สอง และกลวิธีการมองในแง่ดีเป็นลำดับที่สาม

สำหรับกลวิธีการแนะนำให้ปฏิบัติ ผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มเลือกใช้กลวิธีดังกล่าวเป็นลำดับแรกเหมือนกัน ซึ่งเป็นกลวิธีที่ผู้พูดแนะนำวิธีการแก้ไขปัญหาหรือแนวทางแก่ผู้ฟัง เพื่อเน้นการกระทำในทางปฏิบัติมากกว่า โดยไม่ได้สั่งหรือบังคับ แต่เป็นการแนะนำ เพื่อให้ผู้ฟังกระทำตามสิ่งที่ผู้พูดแนะนำอันจะช่วยแก้ไขปัญหาคความไม่สบายใจของผู้ฟัง และเป็นผลดีต่อผู้ฟัง อาจปรากฏคำว่า *ลอง* เพื่อบ่งบอกสิ่งที่แนะนำอย่างไม่ผูกมัด ให้ผู้ฟังมีทางเลือกในการตัดสินใจ ดังตัวอย่างคำตอบ

(3) ... ลองหาสิ่งที่สนใจอาจดีกว่านะ

คำตอบข้างต้นปรากฏในสถานการณ์ปลอมใจเพื่อน ซึ่งยังไม่มีเป้าหมายชัดเจน ในการเลือกการดำเนินชีวิตหลังจากจบปริญญาตรี สถานการณ์ดังกล่าวเป็นสถานการณ์ที่มีระดับความรุนแรงน้อย แต่จะเห็นได้ว่าผู้พูดกล่าวถ้อยคำ “ลองหาสิ่งที่สนใจอาจดีกว่านะ” ซึ่งเป็นกลวิธีการแนะนำให้ปฏิบัติแบบกลวิธีอ่อน ผู้พูดแนะนำผู้ฟังด้วยการชี้แนะให้พิจารณาสิ่งที่ผู้ฟังสนใจก่อนที่จะตัดสินใจทำสิ่งนั้น ซึ่งอาจทำให้ผู้ฟังเลือกการดำเนินชีวิตได้อย่างชัดเจนกว่าเดิมและเหมาะสมกับตนมากขึ้น ทั้งยังคลายความกังวล โดยใช้คำว่า *ลอง* ดั่งนิยามที่ปรากฏในพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 หมายถึง กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้รู้ว่าเป็นอย่างไร (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556) แสดงให้เห็นว่าการใช้คำว่า *ลอง* ข้างต้นเป็นการบ่งบอกถึงการแนะนำที่ไม่ผูกมัด ผู้พูดให้โอกาสผู้ฟังในการตัดสินใจตามความสนใจของตน

สำหรับกลวิธีการมองในแง่ดี ผู้พูดภาษาไทย ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน และผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยเลือกใช้กลวิธีดังกล่าวเป็นลำดับที่สองเหมือนกัน ขณะที่ผู้พูดภาษาจีนเลือกใช้เป็นลำดับที่สาม ซึ่งเป็นกลวิธีที่ผู้พูดให้ผู้ฟังมองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตที่สร้างอารมณ์ความรู้สึกด้านลบในด้านบวก เพื่อคลายความไม่สบายใจของผู้ฟัง โดยเน้นให้เห็นด้านบวกของเหตุการณ์นั้น แม้ว่าเหตุการณ์นั้นจะทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ความรู้สึกด้านลบก็ตาม ดังตัวอย่างคำตอบ

(4) อย่างน้อยก็ยังมีทางรักษาอยู่

จากตัวอย่างที่ (4) ปรากฏในสถานการณ์ปลอมใจเพื่อนที่ป่วยเป็นโรคมะเร็งลำไส้ ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่มีระดับความรุนแรงมาก ผู้พูดปลอมใจผู้ฟังที่มีความกลัวในการที่เป็นโรคมะเร็งลำไส้ โดยกล่าวถ้อยคำ “อย่างน้อยก็ยังมีทางรักษาอยู่” ผู้พูดให้ผู้ฟังมองเหตุการณ์นี้ในด้านบวกว่า การเป็นโรคมะเร็งลำไส้ยังมีวิธีที่รักษาได้อยู่ และจะสร้างทัศนคติเชิงบวกแก่ผู้ฟังในการเผชิญกับโรคมะเร็งลำไส้ อาจคลายความกลัวของผู้ฟัง โดยใช้ถ้อยคำ “อย่างน้อย” เพื่อให้ผู้ฟังรู้สึกว่ามีความหวังและโอกาสในการรักษา

ส่วนกลวิธีการคาดหวังนั้น ผู้พูดภาษาไทย ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน และผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยเลือกใช้กลวิธีดังกล่าวเป็นลำดับที่สามเหมือนกัน ขณะที่ผู้พูดภาษาจีนเลือกใช้เป็นลำดับที่สอง เป็นกลวิธีที่ผู้พูดแสดงการปลอมใจด้วยการกล่าวถ้อยคำที่สื่อความหมายถึงอนาคต โดยให้ความหวังแก่ผู้ฟังว่าอาจมีสิ่งที่ดีเกิดขึ้นและยังคงมีความหวังต่ออนาคตของผู้ฟัง ซึ่งผู้พูดคิดว่าบางสิ่งบางอย่างจะบรรลุผลได้ตามความหวังที่ให้ไว้แก่ผู้ฟัง เพื่อคลายความกังวลใจและทำให้ผู้ฟังรู้สึกดีขึ้น ผู้พูดอาจใช้ถ้อยคำที่แสดงถึงอนาคต เช่น “เดี๋ยว” “ต่อไป” “ในอนาคต” “คราวหน้า” เป็นต้น ดังตัวอย่างคำตอบ

(5) ยังมีโอกาสให้ลองอีกนะ

คำตอบข้างต้นปรากฏในสถานการณ์ปลอมใจเพื่อนเรื่องการสัมภาษณ์ฝึกงาน ครั้งแรกไม่สำเร็จ ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่มีระดับความรุนแรงไม่มาก จะเห็นได้ว่าผู้พูดกล่าว ถ้อยคำ “ยังมีโอกาสให้ลองอีกนะ” อันเป็นกลวิธีการคาดหวังแบบกลวิธีอ้อม ผู้พูดมองว่า การสัมภาษณ์ฝึกงานครั้งแรกไม่สำเร็จไม่ใช่เรื่องใหญ่ ยังมีงานที่เหมาะสมอีกมากมาย และ ยังมีโอกาสที่จะทำให้สำเร็จได้ ทั้งยังมองว่าจะมีสิ่งที่ดีเกิดขึ้นในอนาคต โดยใช้ถ้อยคำ “ยังมีโอกาส” เพื่อสื่อความหวังในอนาคต

1.2.3 กลวิธีเสริม

ในกรณีกลวิธีเสริม พบว่าการเลือกใช้กลวิธีเสริมซึ่งเป็นกลวิธีที่ผู้พูดไม่ได้แสดง การปลอมใจ แต่นำมาใช้เสริมถ้อยคำที่เป็นกลวิธีตรงหรือกลวิธีอ้อม พบในลักษณะที่เป็น การร้องเรียกผู้ฟังให้สนใจถ้อยคำที่จะกล่าวตามมาในกลุ่มผู้พูดภาษาไทยเท่านั้น คือ การเกริ่นนำ หมายถึง การที่ผู้พูดกล่าวถ้อยคำขึ้นก่อน เพื่อให้ผู้ฟังสนใจถ้อยคำที่จะกล่าว ตามมา อาจปรากฏคำว่า *เอ* ในการเกริ่นนำ จิรัชย์ หิรัญรัต (2550) อธิบายความหมาย ทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ของคำว่า *เอ* ในสถานะดัชนีปริจเฉท (discourse marker) สื่อ ความหมายการเกริ่นนำเข้าสู่เนื้อหาได้ ในบทความนี้พบคำว่า *เอ* ในกลุ่มผู้พูดภาษาไทย เท่านั้น ดังตัวอย่างคำตอบ “เอาน่ามึง รักษาเสร็จจะได้หาย มีเราอยู่ข้าง ๆ ตลอดเวลาละ” ปรากฏในสถานการณ์ปลอมใจเพื่อนที่ป่วยเป็นโรคมะเร็งลำไส้ จะเห็นได้ว่าก่อนผู้พูดจะ ปลอมใจผู้ฟังด้วยการกล่าวถ้อยคำที่เป็นกลวิธีอ้อม ผู้พูดกล่าวถ้อยคำ “เอาน่ามึง” เกริ่น นำก่อน เป็นการร้องเรียกผู้ฟังในลักษณะของการเตือน โดยใช้ถ้อยคำ “เอ” สื่อ ความหมายของการเกริ่นนำ และตามด้วยคำลงท้ายว่า “น่า” และคำสรรพนามบุรุษที่ 2 “มึง” แสดงความรู้สึกสนิทสนม เพื่อย้ำเตือนผู้ฟังว่าอย่ากังวลเรื่องโรคมะเร็งลำไส้มาก แต่ ให้เชื่อคำแนะนำที่จะกล่าวตามมา “รักษาเสร็จจะได้หาย” ซึ่งเป็นกลวิธีการแนะนำให้ ปฏิบัติแบบกลวิธีอ้อม ผู้พูดแนะนำให้ผู้ฟังเชื่อคำแนะนำในการรักษาเพื่อที่จะได้หาย ดังนั้น ถ้อยคำที่เสริมข้างต้นจึงมีเพื่อประกอบการแนะนำให้หนักแน่นขึ้น จากนั้นผู้พูดยัง

กล่าวเพิ่มเติมว่า “มีเราอยู่ข้าง ๆ ตลอดเวลานะ” แสดงให้เห็นว่า ผู้พูดเสนอตนเป็นผู้ที่อยู่เคียงข้างผู้ฟังในการต่อสู้กับโรคมะเร็งลำไส้ ผู้ฟังไม่ได้อยู่คนเดียวตลอดทาง แต่ยังมีเพื่อนที่อยู่ร่วมเสมอ

อีกทั้งยังพบในลักษณะที่ช่วยเสริมแสดงอารมณ์ความรู้สึกบางอย่างของผู้พูด คือ การใช้คำลงท้าย นววรรณ พันธุมธา (2559, น. 116) เรียกคำลงท้ายว่าเป็นคำเสริม คือ คำที่เสริมเข้าไปในประโยค ช่วยเสริมเจตนาและท่าทีของผู้พูดและแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง แบ่งได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ คำบอกมาลา เช่น ละ นะ เอะ ฯลฯ คำบอกการถาม มี 2 คำ คือ หรือกับไหม และคำบอกสถานภาพ เช่น ค่ะ ค่ะ ครับ วะ เป็นต้น จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบในลักษณะที่เป็นการใช้คำบอกมาลาและคำบอกสถานภาพ ดังอย่างคำตอบ “เราอยู่ข้าง ๆ เออนะ สู้ ๆ นะ” จะเห็นได้ว่าคำตอบข้างต้นปรากฏในสถานการณ์ปลอบใจเพื่อนที่ป่วยเป็นโรคมะเร็งลำไส้ ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่มีระดับความรุนแรงมาก ผู้พูดปลอบใจผู้ฟังที่มีความกลัวและความกังวล โดยเสนอตนเป็นผู้ที่อยู่เคียงข้างผู้ฟังด้วยการกล่าวถ้อยคำ “เราอยู่ข้าง ๆ เออนะ” ซึ่งเป็นกลวิธีการเสนอตัวเป็นผู้ที่อยู่เคียงข้างแบบกลวิธีอ้อม เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้ฟังไม่ได้อยู่คนเดียวขณะที่ต่อสู้กับโรคมะเร็งลำไส้ แต่ยังมีเพื่อนร่วมทางด้วยเสมอ ทำให้ผู้ฟังรู้สึกอุ่นใจขึ้น โดยใช้คำลงท้าย “นะ” ช่วยเสริม “เราอยู่ข้าง ๆ เอะ” เพื่อบ่งบอกถึงความเป็นเพื่อนมากยิ่งขึ้น หลังจากนั้นผู้พูดยังกล่าวถ้อยคำ “สู้ ๆ นะ” ซึ่งเป็นกลวิธีการให้กำลังใจแบบกลวิธีอ้อม ผู้พูดเป็นกำลังใจให้ผู้ฟังในการต่อสู้กับโรคมะเร็งลำไส้ โดยใช้คำลงท้าย “นะ” ช่วยเสริม “สู้ ๆ” เพื่อเป็นการเสริมกำลังใจมากยิ่งขึ้น อาจคลายความกังวลของผู้ฟัง สำหรับการใช้คำบอกสถานภาพ พบว่าผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนบางคนเลือกใช้การลงท้ายที่บอกสถานภาพ “ค่ะ ค่ะ ครับ” ในการกล่าวถ้อยคำที่ปลอบใจผู้ฟัง แต่ไม่พบการใช้คำลงท้ายนี้ในกลุ่มผู้พูดภาษาไทย เนื่องจากผู้พูดภาษาไทยอาจมองว่าผู้พูดกับผู้ฟังเป็นเพื่อนกัน ซึ่งมีสถานภาพเท่าเทียมกัน จึงไม่ใช้คำลงท้ายที่บอกสถานภาพ แต่การที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนเลือกใช้ อาจทำให้ผู้ฟังรู้สึกว่ามีระยะห่างต่อกัน

วารสารภาษาและวรรณคดีไทย

นอกจากนี้ยังพบในลักษณะที่ช่วยสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง คือ การใช้คำสรรพนาม ผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มใช้คำสรรพนามที่มีความแตกต่างกัน โดยผู้พูดภาษาไทยเลือกใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 1 “เรา” และ “กู” แทนตน และเลือกใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 2 “เธอ” “แก” “มึง” และ “เพื่อน” แทนผู้ฟัง แสดงความสนิทสนมระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง ในขณะที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนเลือกใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 1 “ฉัน” “ดิฉัน” “ผม” และ “เรา” แทนตน และเลือกใช้สรรพนามบุรุษที่ 2 “คุณ” และ “เธอ” แทนผู้ฟัง จากการวิเคราะห์ข้อมูลเห็นได้ว่า ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนเลือกใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 1 และ 2 ไม่เหมือนผู้พูดภาษาไทย อาจเป็นเพราะมีความสามารถในการเรียนภาษาที่สองไม่มากเพียงพอ ซึ่งการใช้คำสรรพนามบางคำอาจไม่สอดคล้องกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง และอาจได้รับผลจากภาษาแม่ที่เป็นภาษาจีน ส่วนผู้เรียนภาษาไทยที่มีความสามารถเพียงพอในการเลือกใช้คำสรรพนาม อาจเป็นเพราะจำนวนคำสรรพนามในภาษาจีนมีน้อยกว่าภาษาไทย จึงทำให้เลือกใช้ได้ง่ายขึ้น

ผลการศึกษาที่จะนำเสนอต่อไปนี้เป็นการศึกษาในด้านกลวิธีเดี่ยวและกลวิธีร่วม ซึ่งอธิบายในหัวข้อ 1.3) การเปรียบเทียบจำนวนถ้อยคำกับกลวิธีเดี่ยวของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม และ 1.4) การเปรียบเทียบจำนวนถ้อยคำกับกลวิธีปรากฏร่วมของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.3 การเปรียบเทียบจำนวนถ้อยคำกับกลวิธีเดี่ยวของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม

การใช้กลวิธีเดี่ยวของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มปรากฏความถี่ (จำนวนถ้อยคำ) ดังตารางที่ 4 ต่อไปนี้

ปีที่ 42 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2568)

ตารางที่ 4 รายละเอียดการเปรียบเทียบความถี่ (จำนวนถ้อยคำ)

กลวิธีที่ปรากฏเดี่ยวของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม

ตารางรายละเอียดการเปรียบเทียบความถี่ (จำนวนถ้อยคำ) กลวิธีที่ปรากฏเดี่ยวของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม									
กลุ่มตัวอย่าง		ผู้พูดภาษาไทย		ผู้เรียนภาษาไทย ชาวจีน		ผู้พูดภาษาจีน		ผู้เรียนภาษาจีน ชาวไทย	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
กลวิธีทางภาษาที่เลือกใช้									
กลวิธีตรง	1. การลดความ รุนแรง	-	-	-	-	-	-	-	-
	2. การพูดให้คลาย ความกังวล	-	-	-	-	-	-	-	-
	3. การบอกให้ ยอมรับความจริง	2	0.25	-	-	5	0.75	1	0.13
	4. การแสดงความ เสียใจ	4	0.50	1	0.16	5	0.75	3	0.38
รวม		6	0.75	1	0.16	10	1.50	4	0.50
กลวิธีอ้อม	1. การแนะนำให้ ปฏิบัติ	31	3.88	30	4.79	35	5.26	34	4.28
	2. การมองในแง่ดี	10	1.25	18	2.88	31	4.65	13	1.64
	3. การอ้างถึง	13	1.63	1	0.16	24	3.60	-	-
	3.1 การอ้างถึง ส่วน	-	-	1	0.16	13	1.95	-	-
	3.2 การอ้างถึง ตำนาน	-	-	-	-	3	0.45	-	-
	3.3 การอ้างถึง สุภาษิต	-	-	-	-	-	-	-	-
	3.4 การอ้างถึง เนื้อเพลง	-	-	-	-	8	1.20	-	-
	3.5 การอ้างถึง ศาสนา	12	1.50	-	-	-	-	-	-
	3.6 การอ้างถึง คนที่น่าเชื่อถือ	1	0.13	-	-	-	-	-	-
3.7 การอ้างถึง เทคนิคที่น่าเชื่อถือ	-	-	-	-	-	-	-	-	

วารสารภาษาและวรรณคดีไทย

4. การคาดหวัง	23	2.88	19	3.04	21	3.15	27	3.40
5. การเปลี่ยนมุมมอง	10	1.25	6	0.96	9	1.35	7	0.88
6. การยืนยัน	2	0.25	2	0.32	3	0.45	7	0.88
7. การเสนอตัวให้	2	0.26	1	0.16	3	0.45	4	0.50
7.1 การเสนอให้ความช่วยเหลือ	1	0.13	-	-	2	0.30	4	0.50
7.2 การเสนอเป็นคนเคียงข้าง	1	0.13	1	0.16	1	0.15	-	-
8. การให้กำลังใจ	3	0.38	3	0.48	10	1.50	13	1.64
9. การให้ความช่วยเหลือ	-	-	1	0.16	2	0.30	3	0.38
10. การแสดงความห่วงใย	3	0.38	-	-	1	0.15	2	0.25
11. การชม	-	-	-	-	-	-	1	0.13
12. การเตือน	-	-	-	-	5	0.75	1	0.13
13. การห้าม	2	0.25	11	1.76	8	1.20	3	0.38
14. การอวยพร	1	0.13	4	0.64	1	0.15	-	-
รวม	100	12.53	96	15.34	153	22.97	115	14.47
รวม (กลวิธีที่ปรากฏเดียว)	106	13.28	97	15.50	163	24.47	119	14.97

จากตารางที่ 4 ข้างต้น เห็นได้ว่ากลวิธีเดี่ยวที่ผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มเลือกใช้มีทั้งความเหมือนและความแตกต่าง กล่าวคือ ผู้พูดภาษาไทยนิยมเลือกใช้กลวิธีเดี่ยวเป็นสามลำดับแรก คือ กลวิธีการแนะนำให้ปฏิบัติ การคาดหวัง และการอ้างถึง โดยเฉพาะการอ้างถึงศาสนา ตามลำดับ ขณะที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนนิยมเลือกใช้กลวิธีเดี่ยวเป็นสามลำดับแรก คือ กลวิธีการแนะนำให้ปฏิบัติ การคาดหวัง และการมองในแง่ดี ตามลำดับ ส่วนผู้พูดภาษาจีนนิยมเลือกใช้กลวิธีเดี่ยวเป็นสามลำดับแรก คือ กลวิธีการแนะนำให้ปฏิบัติ การมองในแง่ดี และการอ้างถึง โดยเฉพาะการอ้างถึงสำนวน ตามลำดับ ขณะที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนนิยมเลือกใช้กลวิธีเดี่ยวเป็นสามลำดับแรก คือ กลวิธีการแนะนำให้ปฏิบัติ การคาดหวัง การมองในแง่ดีและการให้กำลังใจ ตามลำดับ มีรายละเอียดดังนี้

1.3.1 ความเหมือนของกลวิธีเดียวในการแสดงวจนกรรมการปลอบใจของผู้พูด ทั้ง 4 กลุ่ม ดังนี้

ผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มนิยมเลือกใช้กลวิธีเดียวที่เป็นกลวิธีอ้อมมากกว่ากลวิธีตรง โดยเลือกใช้กลวิธีการแนะนำให้ปฏิบัติเป็นลำดับแรก ซึ่งพบมากที่สุดในสถานการณ์การปลอบใจเพื่อนในเรื่องยังไม่มีเป้าหมายชัดเจนในการเลือกการดำเนินชีวิตหลังจากจบปริญญาตรี เนื่องจากเป็นสถานการณ์ที่มีระดับความรุนแรงของเหตุการณ์น้อย ทำให้ผู้พูดสามารถใช้กลวิธีดังกล่าวเป็นกลวิธีเดียวได้ ซึ่งเป็นกลวิธีที่ให้ประสิทธิภาพในการปลอบใจ เพื่อเน้นการกระทำหรือปฏิบัติมากกว่า โดยไม่ได้สั่งหรือบังคับ แต่เป็นการแนะนำเพื่อให้ผู้ฟังกระทำตามสิ่งที่คุณพูดแนะนำอันจะช่วยแก้ไขปัญหาคความไม่สบายใจของผู้ฟัง ส่วนกลวิธีการลดความรุนแรงและการพูดให้คลายความกังวลปรากฏเดี่ยวไม่ได้ ต้องปรากฏร่วมกับกลวิธีอื่น ๆ ที่เป็นกลวิธีตรงหรือกลวิธีอ้อม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปลอบใจ หากปรากฏเดี่ยวอาจไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการปลอบใจได้อย่างครบถ้วน

1.3.2 ความแตกต่างของกลวิธีเดียวในการแสดงวจนกรรมการปลอบใจของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม ดังนี้

ผู้พูดภาษาจีนเลือกใช้กลวิธีเดียวมีจำนวนมากกว่าผู้พูดภาษาไทย ผู้เรียนภาษาจีนชาวไทย และผู้เรียนภาษาจีนชาวไทย เนื่องจากผู้พูดภาษาจีนอาจมองว่าการใช้กลวิธีเดียวทำให้ปลอบใจได้อย่างชัดเจนและรวดเร็ว โดยมีหลักเลี่ยงการใช้ถ้อยคำที่ซับซ้อนหรือเย็นเยื่อ ขณะที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนเลือกใช้กลวิธีเดียวมากกว่าผู้พูดภาษาไทย แต่น้อยกว่าผู้พูดภาษาจีน สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนอาจได้รับอิทธิพลจากภาษาแม่ โดยมีแนวโน้มที่จะเลือกใช้กลวิธีเดียวที่กระชับและง่ายต่อการปลอบใจ ส่วนผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยเลือกใช้กลวิธีเดียวมากกว่าผู้พูดภาษาไทย แต่น้อยกว่าผู้พูดภาษาจีน สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยอาจจะพยายามเลียนแบบลักษณะการสื่อสารของผู้พูดภาษาจีน

วารสารภาษาและวรรณคดีไทย

ผู้พูดภาษาไทย ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน และผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยทั้ง 3 กลุ่ม นิยมเลือกใช้กลวิธีเดียว โดยเลือกใช้กลวิธีการคาดหวังเป็นลำดับที่สอง และกลวิธีนี้ปรากฏมากที่สุดในการสนทนาเพื่อคลายใจเพื่อนเมื่ออกหัก เนื่องจากสถานการณ์ดังกล่าวเป็นสถานการณ์ที่มีระดับความรุนแรงของเหตุการณ์ไม่มาก ทำให้ผู้พูดสามารถใช้กลวิธีนี้เป็นกลวิธีเดียวได้ โดยให้ความหวังแก่ผู้ฟังว่าอาจมีสิ่งที่ดีเกิดขึ้นและยังคงมีความหวังต่ออนาคตของผู้ฟัง อาจคลายความกังวลใจและเพิ่มความหวังแก่ผู้ฟัง ส่วนผู้พูดภาษาจีนนิยมเลือกใช้กลวิธีเดียว โดยเลือกใช้กลวิธีการมองในแง่ดีเป็นลำดับที่สอง ซึ่งปรากฏมากที่สุดในสถานการณ์คลายใจเพื่อนเรื่องบ้านเกิดไฟไหม้

กลวิธีเดียวที่ผู้พูดภาษาไทยเลือกใช้เป็นลำดับที่สาม คือ การอ้างถึง โดยเฉพาะการอ้างถึงศาสนา ซึ่งใช้มากที่สุดในสถานการณ์คลายใจเพื่อนเรื่องการยืมเงินแล้วไม่คืน เนื่องจากคนไทยนับถือศาสนาพุทธเป็นส่วนมาก และอาจได้รับอิทธิพลจากศาสนาพุทธมา กล่าวคือคำในการแสดงวัจนกรรมกรรพลอยใจ ชุติกาญจน์ บุญอยู่ (2561, น. 10) กล่าวว่า การอ้างแนวคิดทางศาสนา ผู้นับถือศาสนามักจะมีวิธีคิดที่ผูกพันกับแนวคิดทางศาสนา แนวคิดเหล่านั้นถูกใช้เป็นการสอนหรือคำปลอบใจได้ในยามที่ผู้ฟังต้องเผชิญกับเหตุการณ์ที่ส่งผลให้เกิดความทุกข์ ความเศร้าหมอง ความผิดหวัง ฯลฯ ผู้พูดจึงมักใช้รูปภาษาที่บ่งชี้แนวคิดที่ตนหรือผู้ฟังมีประสบการณ์ร่วมกัน ดังนั้น ผู้พูดภาษาไทยจึงกล่าวถึงเรื่องบุญและกรรมในกรณีนี้ ขณะที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนเลือกใช้กลวิธีเดียวการมองในแง่ดีเป็นลำดับที่สาม ปรากฏมากที่สุดในสถานการณ์คลายใจเพื่อนที่ป่วยเป็นโรคมะเร็งลำไส้ เนื่องจากผู้พูดพยายามให้ผู้ฟังมองเหตุการณ์นี้ในด้านบวกว่า แม้ต้องเผชิญกับโรคมะเร็งลำไส้ แต่ทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตจะดีขึ้น ซึ่งสร้างทัศนคติเชิงบวกแก่ผู้ฟังในการเผชิญกับโรคมะเร็งลำไส้ ทำให้ผู้ฟังมีความเข้มแข็งที่จะต่อสู้กับโรคมะเร็งลำไส้อย่างมีพลัง และอาจคลายความกลัวของผู้ฟัง

ส่วนกลวิธีเดียวที่ผู้พูดภาษาจีนเลือกใช้เป็นลำดับที่สาม คือ กลวิธีการอ้างถึง โดยเฉพาะเลือกใช้การอ้างถึงสำนวนมากที่สุดในการสนทนาเพื่อคลายใจเพื่อนเรื่องกระเป๋

ปีที่ 42 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2568)

เงินหาย เนื่องจากสถานการณ์ดังกล่าวเป็นสถานการณ์ที่มีลักษณะเฉพาะที่ทำให้ผู้พูดภาษาจีนเลือกใช้กลวิธีการอ้างถึงสำนวนมาปลอบใจผู้ฟัง กล่าวคือ เหวิน (Wen, 1999, p. 2) กล่าวว่า การใช้สำนวนเป็นคำปลอบใจพิเศษที่ใช้กับเหตุการณ์ที่มีลักษณะเฉพาะเท่านั้น เกิดจากการใช้ชีวิตของบุคคลในสังคมนั้นและสืบทอดกันมาเป็นระยะเวลายาวนาน จึงทำให้เกิดคำปลอบใจพิเศษขึ้นมาเป็นจำนวนมาก สะท้อนให้เห็นว่าวัฒนธรรมจีนมีอิทธิพลต่อการกล่าวถ้อยคำในการแสดงวจนกรรมการปลอบใจของผู้พูดภาษาจีน ขณะที่ผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยเลือกใช้กลวิธีการมองในแง่ดีและการให้กำลังใจเป็นลำดับที่สาม โดยกลวิธีการมองในแง่ดีปรากฏมากที่สุดในสถานการณ์ปลอบใจเพื่อนที่ป่วยเป็นโรคมะเร็งลำไส้ ส่วนกลวิธีการให้กำลังใจปรากฏมากที่สุดในสถานการณ์ปลอบใจเพื่อนเรื่องการสัมภาษณ์ฝึกงานครั้งแรกไม่สำเร็จ เนื่องจากสถานการณ์ดังกล่าวมีระดับความรุนแรงของเหตุการณ์ไม่มาก จึงทำให้ผู้พูดเลือกใช้กลวิธีการให้กำลังใจเป็นกลวิธีเดียวได้ เพื่อเสริมสร้างกำลังใจและความเข้มแข็งทางจิตใจให้แก่ผู้ฟัง ช่วยให้ผู้ฟังมีความมั่นใจมากขึ้น และพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ

1.4 การเปรียบเทียบจำนวนถ้อยคำกับกลวิธีปรากฏร่วมของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม การใช้กลวิธีร่วมของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มปรากฏความถี่ (จำนวนถ้อยคำ) ดังตารางที่ 5 ต่อไปนี้

ตารางที่ 5 รายละเอียดการเปรียบเทียบความถี่ (จำนวนถ้อยคำ) กลวิธีที่ปรากฏร่วมของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม

ตารางรายละเอียดการเปรียบเทียบความถี่ (จำนวนถ้อยคำ) กลวิธีที่ปรากฏร่วมของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม									
กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนกลวิธี	ผู้พูดภาษาไทย		ผู้เรียนภาษาไทย ชาวจีน		ผู้พูดภาษาจีน		ผู้เรียนภาษาจีน ชาวไทย	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
2 กลวิธี	ตรง+อ้อม	102	12.78	246	39.30	260	39.04	196	24.65
	อ้อม+อ้อม	184	23.06	110	17.57	104	15.62	174	21.89
	อ้อม+ตรง	30	3.76	12	1.92	12	1.80	22	2.77
	ตรง+ตรง	2	0.25	-	-	4	0.60	6	0.75
	รวม	318	39.85	368	58.79	380	57.06	398	50.06

วารสารภาษาและวรรณคดีไทย

3 กลวิธี	ตรง+อ้อม+อ้อม	96	12.03	78	12.46	51	7.66	108	13.58
	อ้อม+อ้อม+อ้อม	57	7.14	33	5.27	24	3.60	39	4.91
	ตรง+ตรง+อ้อม	21	2.63	21	3.35	21	3.15	21	2.64
	อ้อม+ตรง+อ้อม	33	4.14	15	2.40	9	1.35	27	3.40
	ตรง+อ้อม+ตรง	9	1.13	-	-	6	0.90	6	0.75
	อ้อม+อ้อม+ตรง	9	1.13	6	0.96	-	-	-	-
รวม		225	28.20	153	24.44	111	16.67	201	25.28
4 กลวิธี	ตรง+อ้อม+ตรง+อ้อม	12	1.50	-	-	4	0.60	8	1.01
	อ้อม+อ้อม+อ้อม+อ้อม	20	2.51	-	-	4	0.60	24	3.02
	ตรง+อ้อม+อ้อม+อ้อม	28	3.51	8	1.28	4	0.60	16	2.01
	อ้อม+ตรง+อ้อม+อ้อม	8	1.00	-	-	-	-	-	-
	ตรง+อ้อม+อ้อม+ตรง	4	0.50	-	-	-	-	-	-
	ตรง+ตรง+อ้อม+อ้อม	-	-	-	-	-	-	8	1.01
	อ้อม+อ้อม+อ้อม+ตรง	-	-	-	-	-	-	4	0.50
	อ้อม+อ้อม+ตรง+อ้อม	4	0.50	-	-	-	-	-	-
อ้อม+ตรง+อ้อม+ตรง	4	0.50	-	-	-	-	-	-	
รวม		80	10.03	8	1.28	12	1.80	60	7.55
5 กลวิธี	ตรง+อ้อม+อ้อม+อ้อม+อ้อม	25	3.13	-	-	-	-	-	-
	ตรง+อ้อม+ตรง+อ้อม+อ้อม	5	0.63	-	-	-	-	-	-
	อ้อม+อ้อม+อ้อม+อ้อม+อ้อม	10	1.25	-	-	-	-	5	0.63
	อ้อม+ตรง+อ้อม+อ้อม+อ้อม	5	0.63	-	-	-	-	-	-
	ตรง+อ้อม+ตรง+อ้อม+อ้อม	5	0.63	-	-	-	-	-	-
	อ้อม+อ้อม+ตรง+ตรง+อ้อม	5	0.63	-	-	-	-	-	-
รวม		55	6.89	-	-	-	-	5	0.63
6 กลวิธี	ตรง+ตรง+อ้อม+อ้อม+อ้อม+อ้อม	-	-	-	-	-	-	6	0.75
	ตรง+อ้อม+อ้อม+อ้อม+อ้อม+อ้อม	-	-	-	-	-	-	6	0.75
รวม		-	-	-	-	-	-	12	1.51
7 กลวิธี	ตรง+ตรง+อ้อม+อ้อม+อ้อม+อ้อม+อ้อม	7	0.88	-	-	-	-	-	-
	ตรง+ตรง+อ้อม+ตรง+ตรง+อ้อม+อ้อม	7	0.88	-	-	-	-	-	-
รวม		14	1.75	-	-	-	-	-	-
รวม (กลวิธีที่ปรากฏรวม)		692	86.72	529	84.50	503	75.53	676	85.03

จากตารางที่ 5 ข้างต้น เห็นได้ว่ากลวิธีปรากฏรวมที่ผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มเลือกใช้มีความเหมือนและความแตกต่าง ดังนี้

1.4.1 ความเหมือนของกลวิธีร่วมในการแสดงวจนกรรมการปลอบใจ ดังนี้

ผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มนิยมเลือกใช้กลวิธีร่วมมากกว่ากลวิธีเดี่ยว โดยเลือกใช้ 2 กลวิธีร่วมมากที่สุด ซึ่งผู้พูดภาษาไทยนิยมเลือกใช้กลวิธีอ้อมร่วมกับกลวิธีอ้อมมากที่สุด ส่วนผู้พูดภาษาจีน ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน และผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยทั้ง 3 กลุ่มนิยมเลือกใช้กลวิธีตรงร่วมกับกลวิธีอ้อมมากที่สุด เนื่องจากผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มเลือกใช้กลวิธี 2 กลวิธีรวมอาจมีประสิทธิภาพมากกว่าต่อผู้ฟังในการแสดงวจนกรรมการปลอบใจ

1.4.2 ความแตกต่างของกลวิธีร่วมในการแสดงวจนกรรมการปลอบใจ ดังนี้

ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้กลวิธีร่วมมากกว่าผู้พูดภาษาจีน แต่น้อยกว่าผู้พูดภาษาไทย แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนมีความสามารถในการใช้ภาษาไทยไม่เท่าเทียมกับเจ้าของภาษาไทย ส่วนผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยใช้กลวิธีร่วมมากกว่าผู้พูดภาษาจีน แต่น้อยกว่าผู้พูดภาษาไทย แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยมีความสามารถในการเลียนแบบการใช้ภาษาที่สองที่เป็นภาษาจีน อย่างไรก็ตาม แม้ว่าผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนและผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยจะอยู่ในระดับชั้นปีที่ 3-4 เหมือนกัน แต่ระดับความสามารถในการใช้ภาษาที่สองของทั้งสองกลุ่มยังคงแตกต่างกัน

ผู้พูดภาษาไทยจะเลือกใช้กลวิธีอ้อมร่วมกับกลวิธีอ้อมมากที่สุด เนื่องจากสังคมไทยเป็นสังคมที่มีการพูดอ้อมเป็นวิธีสื่อสารแบบหนึ่ง ในบางสถานการณ์จะพบว่าการพูดอ้อมเป็นกลวิธีสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมากกว่าการพูดตรง (ดิฐ ศรินราววัฒน์, 2544) แสดงให้เห็นว่า ผู้พูดภาษาไทยนิยมเลือกใช้กลวิธีอ้อมร่วมกับกลวิธีอ้อมในการแสดงวจนกรรม การปลอบใจ อาจเพื่อรักษาความสัมพันธ์ของคู่สนทนาและให้ได้ผลของการปลอบใจ ขณะที่ผู้พูดภาษาจีน ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน และผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยทั้ง 3 กลุ่มเลือกใช้กลวิธีตรงร่วมกับกลวิธีอ้อมมากที่สุด โดยเฉพาะผู้พูดภาษาจีนเลือกใช้กลวิธีตรง

ก่อน แสดงเจตนาในการปลอมใจผู้ฟังอย่างชัดเจน เพื่อคลายอารมณ์ความรู้สึกด้านลบของผู้ฟัง จากนั้นจึงเสริมด้วยกลวิธีอ้อม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปลอมใจมากขึ้น รวมกันเป็น 2 กลวิธี อาจทำให้การปลอมใจได้ผลและคลายความไม่สบายใจของผู้ฟังได้มากกว่ากลวิธีเดียว สำหรับผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนเลือกใช้กลวิธีตรงร่วมกับกลวิธีอ้อม เช่นเดียวกับผู้พูดภาษาจีน สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนอาจได้รับอิทธิพลจากภาษาแม่ที่เป็นภาษาจีน ซึ่งยังคงส่งผลต่อการเลือกใช้กลวิธีและยังสะท้อนถึงความสามารถในการใช้ภาษาไทยที่ยังไม่เท่าเทียมกับเจ้าของภาษาไทย ส่วนผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยเลือกใช้กลวิธีตรงร่วมกับกลวิธีอ้อมเช่นเดียวกับผู้พูดภาษาจีน สะท้อนให้เห็นถึงความพยายามเลียนแบบเจ้าของภาษาจีน โดยใช้กลวิธีตรงก่อนและเสริมด้วยกลวิธีอ้อม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปลอมใจ

ในการเลือกใช้กลวิธีร่วม โดยเฉพาะการเลือกใช้กลวิธี 3 กลวิธีร่วม พบว่าผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มเลือกใช้กลวิธีตรงร่วมกับกลวิธีอ้อมร่วมกับกลวิธีอ้อมมากที่สุด โดยผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนเลือกใช้กลวิธีนี้มากกว่าผู้พูดภาษาไทยและผู้พูดภาษาจีน ขณะที่ผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยเลือกใช้กลวิธีนี้มากกว่าผู้พูดภาษาจีนและผู้พูดภาษาไทย เนื่องจากว่าผู้เรียนภาษาทั้ง 2 กลุ่มมักจะพยายามเลือกใช้กลวิธีทางภาษาให้ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษาในการแสดงวัจนกรรมการปลอมใจ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีต่าง ๆ ตามสถานการณ์ที่แตกต่างของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนเลือกใช้กลวิธีเดี่ยวหรือกลวิธีร่วมเหมือนกับผู้พูดภาษาไทย และผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยเลือกใช้กลวิธีเดี่ยวหรือร่วมเหมือนกับผู้พูดภาษาจีนในบางสถานการณ์ ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าผู้เรียนภาษาทั้ง 2 กลุ่มมีความสามารถในการใช้ภาษาที่สอง และอาจจะพยายามเลียนแบบเจ้าของภาษา อย่างไรก็ตามผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนเลือกใช้กลวิธีเดี่ยวหรือกลวิธีร่วมเหมือนกับผู้พูดภาษาจีน และ

ปีที่ 42 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2568)

ผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยเลือกใช้กลวิธีเดี่ยวหรือกลวิธีร่วมเหมือนกับผู้พูดภาษาไทยในบางสถานการณ์ เนื่องจากผู้เรียนภาษาทั้ง 2 กลุ่มอาจได้รับอิทธิพลจากภาษาแม่ในการแสดงวจนกรรมการปลอบใจ

ในหัวข้อนี้ ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่ 2.1) ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีต่าง ๆ ที่เป็นกลวิธีเดี่ยวตามสถานการณ์ต่าง ๆ ของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม และ 2.2) ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีต่าง ๆ ที่เป็นกลวิธีร่วมตามสถานการณ์ที่แตกต่างของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม รายละเอียดดังนี้

2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีต่าง ๆ ที่เป็นกลวิธีเดี่ยวตามสถานการณ์ต่าง ๆ ของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม

การใช้กลวิธีเดี่ยวในสถานการณ์ที่แตกต่างกันของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มปรากฏดังตารางที่ 6 ต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีต่าง ๆ ที่เป็นกลวิธีเดี่ยวตามสถานการณ์ที่แตกต่างของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม

ตารางความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีต่าง ๆ ที่เป็นกลวิธีเดี่ยวตามสถานการณ์ที่แตกต่างของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม				
สถานการณ์ / กลุ่มตัวอย่าง	ผู้พูดภาษาไทย	ผู้เรียนภาษาไทย ชาวจีน	ผู้พูดภาษาจีน	ผู้เรียนภาษาจีน ชาวไทย
ปลอบใจเพื่อนในเรื่องการสูญเสียคนที่รักที่สุดในครอบครัว	การเปลี่ยนมุมมอง	การเปลี่ยนมุมมอง	การเปลี่ยนมุมมอง	การเปลี่ยนมุมมอง
ปลอบใจเพื่อนเมื่ออกหัก	การคาดหวัง	การคาดหวัง	การคาดหวัง	การคาดหวัง
ปลอบใจเพื่อนในเรื่องกระเป๋าสตางค์หาย	การแนะนำให้ปฏิบัติ	การแนะนำให้ปฏิบัติ	การอ้างถึงส่วน	การแนะนำให้ปฏิบัติ
ปลอบใจเพื่อนในเรื่องการยืมเงินแล้วไม่คืน	การแนะนำให้ปฏิบัติ	การห้าม	การห้าม	การแนะนำให้ปฏิบัติ
ปลอบใจเพื่อนในเรื่องยังไม่มีความหมายที่ชัดเจนในการดำเนินชีวิตหลังจากจบปริญญาตรี	การแนะนำให้ปฏิบัติ	การแนะนำให้ปฏิบัติ	การแนะนำให้ปฏิบัติ	การแนะนำให้ปฏิบัติ

จากตารางที่ 6 ข้างต้น เห็นได้ว่าในบางสถานการณ์ การเลือกใช้กลวิธีเดียวของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มมีทั้งความเหมือนและความแตกต่าง ซึ่งอาจขึ้นอยู่กับการใช้ภาษาและวัฒนธรรมของผู้พูดแต่ละกลุ่ม โดยผู้เรียนภาษาทั้ง 2 กลุ่มอาจได้รับอิทธิพลจากภาษาแม่ซึ่งแตกต่างจากเจ้าของภาษา และยังขึ้นอยู่กับระดับความสามารถในการใช้ภาษาที่สองของผู้เรียนทั้ง 2 กลุ่มด้วย มีรายละเอียดดังนี้

สำหรับกลวิธีการเปลี่ยนมุมมอง คือ การที่ผู้พูดแสดงการปลอบใจด้วยการกล่าวถ้อยคำที่ชี้ให้เห็นมุมมองใหม่ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยมองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นในอีกแบบหนึ่ง เพื่อปรับเปลี่ยนความคิดหรือความเข้าใจบางอย่างของผู้ฟัง อาจช่วยผู้ฟังเข้าใจเหตุการณ์นั้นได้ดีขึ้นและคลายความไม่สบายใจของผู้ฟัง พบว่าผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มนิยมเลือกใช้กลวิธีนี้เหมือนกันในสถานการณ์ปลอบใจเพื่อนเรื่องสูญเสียคนที่รักที่สุดในครอบครัว ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่มีระดับความรุนแรงมาก ผู้พูดเจตนาเปลี่ยนมุมมองของผู้ฟังที่รู้สึกเศร้าใจจากการที่สูญเสียคุณยาย แต่การใช้ภาษาของแต่ละกลุ่มไม่เหมือนกัน โดยผู้พูดภาษาไทยนิยมเลือกใช้ถ้อยคำ “ไปสบาย” “อยู่ในใจ” “ไปที่สวยงาม” เป็นต้น ดังตัวอย่างคำตอบ “คุณยายไปสบายแล้ว” โดยใช้ถ้อยคำ “ไปสบาย” เพื่อเปลี่ยนมุมมองของผู้ฟังว่า การที่คุณยายสูญเสียชีวิตไปเป็นอีกสถานะหนึ่ง ทำให้คุณยายพ้นจากความเจ็บป่วยในโลกใบนี้ ซึ่งคุณยายจะไม่เจ็บไม่ไข้ใด ๆ อีกต่อไป การกล่าวถ้อยคำของผู้พูดอาจทำให้ผู้ฟังรู้สึกสบายใจขึ้น ขณะที่ผู้พูดภาษาจีนนิยมเลือกใช้ถ้อยคำ “在天上 (บนฟ้า)” “去天堂 (ไปสวรรค์)” “去其它地方 (ไปยังที่อื่น)” เป็นต้น ดังตัวอย่างคำตอบ “你外婆只是去天堂了。(คุณยายของคุณแค่ไปสวรรค์แล้ว)” โดยใช้ถ้อยคำ “去天堂了 (ไปสวรรค์แล้ว)” และผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนนิยมเลือกใช้ถ้อยคำ “โลกอีกใบหนึ่ง” “ไปสวรรค์” “ไปที่ที่ดีกว่า” เป็นต้น ดังตัวอย่างคำตอบ “คุณยายของคุณไปสวรรค์แล้ว” โดยใช้ถ้อยคำ “ไปสวรรค์แล้ว” เช่นเดียวกับผู้พูดภาษาจีน แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนอาจได้รับอิทธิพลจากภาษาแม่ที่เป็นภาษาจีน โดยเปลี่ยนมุมมองของผู้ฟังว่าการที่คุณยายสูญเสียชีวิตไปอยู่บนสวรรค์ ซึ่งเปลี่ยนสถานะจากมนุษย์กลายเป็นเทพ

สถานะของคุณยายจะสูงขึ้น ทำให้คุณยายมีความสุข การกล่าวถ้อยคำของผู้พูดอาจทำให้ผู้ฟังรู้สึกสบายใจขึ้น ส่วนผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยนิยมใช้ถ้อยคำ “能休息了(ได้พักผ่อนแล้ว)” “去天堂(ไปสวรรค์)” “去好的地方(ไปยังที่ที่ดี)” เป็นต้น ดังตัวอย่างคำตอบ “你外婆能休息了。(คุณยายคุณได้พักผ่อนแล้ว)” โดยใช้ถ้อยคำ “能休息了(ได้พักผ่อนแล้ว)” เพื่อเปลี่ยนมุมมองของผู้ฟังว่า การที่คุณยายสูญเสียชีวิตไปเป็นอีกสถานะ ทำให้คุณยายจะสบายแล้ว ไม่ต้องอดทนอยู่ในโลกใบนี้อีกและจะไม่เจ็บไม่ไข้ใด ๆ อีกแล้ว

สำหรับกลวิธีการคาดหวัง คือ การที่ผู้พูดแสดงการปลอบใจด้วยการกล่าวถ้อยคำที่สื่อความหมายถึงอนาคต โดยให้ความหวังแก่ผู้ฟังว่าอาจมีสิ่งที่ดีเกิดขึ้นและยังคงมีความหวังต่ออนาคตของผู้ฟัง ซึ่งผู้พูดคิดว่าบางสิ่งบางอย่างจะบรรลุผลได้ตามความหวังที่ไว้ให้แก่ผู้ฟัง เพื่อคลายความกังวลใจและทำให้ผู้ฟังรู้สึกดีขึ้น ผู้พูดอาจใช้ถ้อยคำที่แสดงถึงอนาคต เช่น “เดี๋ยว” “ต่อไป” “ในอนาคต” “คราวหน้า” เป็นต้น โดยพบว่าผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มเลือกใช้กลวิธีนี้เหมือนกันในสถานการณ์ปลอบใจเพื่อนเมื่ออกหัก ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่มีระดับความรุนแรงไม่มาก ผู้พูดให้ความหวังแก่ผู้ฟังที่รู้สึกไม่สบายใจจากการที่เลิกกับแฟน โดยการใช้ภาษาของแต่ละกลุ่มแตกต่างกัน ผู้พูดภาษาไทยนิยมเลือกใช้ถ้อยคำ “เดี๋ยว” ดังตัวอย่างคำตอบ “เดี๋ยวก็เจอคนที่ใช่” ซึ่งผู้พูดให้ความหวังว่าในอนาคตผู้ฟังจะเจอคนที่เหมาะสมกับผู้ฟัง โดยใช้ถ้อยคำ “เดี๋ยว” เพื่อบอกเวลาถึงอนาคต ขณะที่ผู้พูดภาษาจีนและผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยนิยมใช้ถ้อยคำ “ต่อไป” “ถัดไป” “ยังมี” เป็นต้น ดังตัวอย่างคำตอบ “下一个会更好。(คนต่อไปจะดีกว่า)” และ “คนถัดไปจะดีกว่า” และผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยนิยมใช้ถ้อยคำ “ยัง(还)” “ยังมี(还有)” “อนาคต(未来)” เป็นต้น ดังตัวอย่างคำตอบ “未来你会遇到更好的人。(ในอนาคต你会遇到更好的人)” จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่า ผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มให้ความหวังแก่ผู้ฟังว่า ในอนาคตจะพบคนที่ดีกว่าแฟนคนนี้ เรื่องที่เลิกกับแฟนคนนี้จะผ่านไป ผู้ฟังต้องมองไปข้างหน้า เพื่อให้ผู้ฟังรู้สึกมีความหวัง อาจทำให้ผู้ฟังสบายใจขึ้น ทั้งนี้ ผู้พูดภาษาไทยใช้ถ้อยคำ “เดี๋ยว” ผู้พูดภาษาจีนใช้ถ้อยคำ “下一个(คนต่อไป)” ผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยใช้ถ้อยคำ “ถัดไป” และผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยใช้ถ้อยคำ “未来(ในอนาคต)” เพื่อบอกเวลาถึงอนาคต

วารสารภาษาและวรรณคดีไทย

สำหรับกลวิธีการแนะนำให้ปฏิบัติ คือ การที่ผู้พูดแนะนำวิธีการแก้ไขปัญหาหรือแนวทางแก่ผู้ฟัง เพื่อเน้นการกระทำในทางปฏิบัติมากกว่า โดยไม่ได้สั่งหรือบังคับ แต่เป็นการแนะนำเพื่อให้ผู้ฟังกระทำตามสิ่งที่ผู้พูดแนะนำอันจะช่วยแก้ไขปัญหาความไม่สบายใจของผู้ฟังและเป็นผลดีต่อผู้ฟัง โดยพบว่าผู้พูดภาษาไทย ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน และผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยนิยมเลือกใช้กลวิธีนี้ในสถานการณ์ปลอบใจเพื่อนในเรื่องกระเป๋าเงินหาย ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่มีระดับความรุนแรงไม่มาก ผู้พูดแนะนำวิธีแก้ไขปัญหาแก่ผู้ฟังที่รู้สึกเสียดายในเรื่องกระเป๋าเงินหาย แต่การใช้ภาษาของทั้ง 3 กลุ่มจะแตกต่างกันออกไป โดยผู้พูดภาษาไทยนิยมเลือกใช้ถ้อยคำ “ลอง” ดังตัวอย่างคำตอบ “เราลองไปแจ้งความก่อน” ผู้พูดแนะนำวิธีแก้ไขปัญหาแก่ผู้ฟังว่า ไปแจ้งความ ซึ่งการแจ้งความอาจช่วยให้ผู้ฟังได้รับความช่วยเหลือในการตามหากระเป๋าเงิน และคลายความกังวลของผู้ฟัง โดยใช้ถ้อยคำ “ลอง” เพื่อบ่งบอกสิ่งที่แนะนำอย่างไม่ผูกมัด ขณะที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนนิยมเลือกใช้โครงสร้าง “ไป...” “ไป...ก่อน” “ไป...เลย” เป็นต้น ดังตัวอย่างคำตอบ “เราไปหาตำรวจก่อน” ผู้พูดแนะนำวิธีแก้ไขปัญหาแก่ผู้ฟังว่า ไปหาตำรวจเพื่อช่วยจัดการ แต่ผู้พูดไม่ได้บังคับให้ทำตาม เพียงแค่เป็นการแนะนำเพื่อให้ผู้ฟังรู้สึกว่ามีทางเลือกในการแก้ไขปัญหา โดยใช้โครงสร้าง “ไป...ก่อน” เพื่อให้ผู้ฟังพิจารณาปฏิบัติตามคำแนะนำ โดยไม่ได้บังคับ และผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยนิยมเลือกใช้โครงสร้าง “先...吧(... ก่อนเถอะ)” ดังตัวอย่างคำตอบ “先联系工作人员吧。(ติดต่อพนักงานก่อนเถอะ)” ซึ่งผู้พูดแนะนำวิธีแก้ไขแก่ผู้ฟังว่า ติดต่อพนักงานที่โน่น ซึ่งพนักงานอาจมีประสบการณ์ในการจัดการเรื่องนี้มาก่อน อาจช่วยให้ผู้ฟังคลายความกังวล โดยใช้โครงสร้าง “先...吧(... ก่อนเถอะ)” เพื่อให้ผู้ฟังพิจารณาปฏิบัติตามคำแนะนำโดยไม่ได้บังคับ ส่วนผู้พูดภาษาจีนนิยมเลือกใช้กลวิธีการอ้างถึงสำนวน เนื่องจากสถานการณ์นี้มีลักษณะเฉพาะทำให้ผู้พูดภาษาจีนเลือกใช้กลวิธีการอ้างถึงสำนวน ซึ่งในวัฒนธรรมจีนสามารถใช้ในการปลอบใจได้ ดังตัวอย่างคำตอบ “破财消灾。(เสียเงินพาดเคราะห์)” สำนวนนี้มีความหมายว่า ใช้เงินเพื่อให้พ้นจากสิ่งที่ไม่ดีกับตน ผู้พูดเจตนาให้ผู้ฟังมองในแง่ดีว่าถึงแม้

กระเป่าเงินหาย แต่ข้อดีคืออาจทำให้ผู้ฟังพ้นจากสิ่งที่ไม่ดีกับตน เป็นการคลายความไม่สบายใจของผู้ฟัง

อีกทั้งยังพบว่าผู้พูดภาษาไทยและผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยนิยมเลือกใช้กลวิธีการแนะนำให้ปฏิบัติเหมือนกันในสถานการณ์ปลอมใจเพื่อนในเรื่องการยืมเงินแล้วไม่คืน ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่มีระดับความรุนแรงน้อย ผู้พูดแนะนำวิธีแก้ไขปัญหาแก่ผู้ฟังที่รู้สึกไม่สบายใจในเรื่องการยืมเงินแล้วไม่คืน แต่การใช้ภาษาของทั้ง 2 กลุ่มแตกต่างกันออกไป ดังตัวอย่างคำตอบ “ลองไปทวงต่อหน้าเลย” ซึ่งผู้พูดภาษาไทยแนะนำให้ไปทวงเงินต่อหน้าคนที่ยืมเงิน ซึ่งเป็นวิธีที่อาจช่วยให้ผู้ฟังได้รับเงินคืนอย่างรวดเร็ว แต่ผู้พูดไม่ได้บังคับให้ทำตาม เพียงแค่แนะนำให้รู้สึกว่ามีทางเลือกในการแก้ไขปัญหา โดยใช้คำว่า “ลอง” เพื่อบ่งบอกว่าเป็นการแนะนำอย่างไม่ผูกมัด และตั้งตัวอย่างคำตอบ “直接去要回你的钱。(ไปทวงเงินคุณโดยตรง)” ผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยแนะนำวิธีแก้ไขแก่ผู้ฟังว่า ไปทวงเงินโดยตรง อาจเป็นวิธีที่ช่วยผู้ฟังได้รับเงินคืนอย่างรวดเร็ว คลายความไม่สบายใจของผู้ฟัง แต่ผู้พูดไม่ได้บังคับให้ทำตาม เพียงแค่เป็นการแนะนำเพื่อให้ผู้ฟังรู้สึกว่ามีทางเลือกในการแก้ไขปัญหา ส่วนผู้พูดภาษาจีนและผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยชาวจีนนิยมเลือกใช้กลวิธีการห้ามเหมือนกัน ซึ่งผู้พูดแสดงการปลอมใจด้วยความหวังดี โดยกล่าวถ้อยคำที่ทำให้ผู้ฟังหยุดหรือหลีกเลี่ยงการกระทำบางสิ่งบางอย่างที่อาจทำให้เกิดความกังวลหรือความเครียดเพิ่มเติม โดยไม่ตำหนิหรือทำให้ผู้ฟังรู้สึกผิดหรือไม่ดี แต่สื่อให้ผู้ฟังเข้าใจว่าการหยุดหรือหลีกเลี่ยงการกระทำนั้นอาจเป็นประโยชน์ต่อผู้ฟังและคลายความกังวล ผู้พูดภาษาจีนนิยมใช้ถ้อยคำ “不要 (อย่า)” ที่แสดงถึงการส่งสัญญาณให้ผู้ฟังพิจารณาหลีกเลี่ยงการกระทำเดิมในอนาคต โดยไม่ได้บังคับหรือกดดันแต่อย่างใด ดังตัวอย่างคำตอบ “下次不要借钱给他了。(คราวหน้าอย่าให้เขายืมเงินอีก)” และตั้งตัวอย่างของผู้เรียนภาษาจีนชาวไทย “คราวหน้าอย่าให้เขายืมเลย” จะเห็นได้ว่าผู้พูดทั้ง 2 กลุ่มไม่ได้ตำหนิหรือกดดันผู้ฟัง แต่สื่อความหมายให้ผู้ฟังหลีกเลี่ยงการกระทำเดิมในอนาคต คือ การให้ยืมเงินอีกในสถานการณ์ที่คล้ายเดิม ทำให้ผู้ฟังรับรู้ว่าการหลีกเลี่ยงการให้ยืมอาจช่วยป้องกันความเสียหายหรือความรู้สึกไม่ดีที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต คลายความกังวลของผู้ฟัง โดยใช้คำว่า

“อย่า” อันแสดงถึงการส่งสัญญาณให้ผู้ฟังพิจารณาหลีกเลี่ยงการกระทำเดิมในอนาคต โดยไม่ได้บังคับ

นอกจากนี้ยังพบว่าผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มนิยมเลือกใช้กลวิธีการแนะนำให้ปฏิบัติเหมือนกันในสถานการณ์ปลอดภัยเพื่อนเรื่องยังไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจนในการดำเนินชีวิต หลังจากจบปริญญาตรี ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่มีระดับความรุนแรงน้อย ผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มแนะนำวิธีแก้ไขปัญหากแก่ผู้ฟังที่รู้สึกกังวลใจ เพื่อเน้นการกระทำหรือปฏิบัติมากกว่า โดยไม่ได้สั่งหรือบังคับ แต่เป็นการแนะนำเพื่อให้ผู้ฟังกระทำตามสิ่งที่ผู้พูดแนะนำอันจะช่วยแก้ไขปัญหาคความไม่สบายใจของผู้ฟัง แต่การใช้ภาษาของทั้ง 4 กลุ่มมีความแตกต่างกัน ดังตัวอย่างคำตอบ “ลองหาสิ่งที่สนใจอาจดีกว่านะ” ซึ่งผู้พูดภาษาไทยแนะนำวิธีแก้ไขปัญหากแก่ผู้ฟังว่า หาและทำสิ่งที่ผู้ฟังสนใจ จะทำให้เลือกดำเนินชีวิตได้อย่างชัดเจนและเหมาะสม คลายความกังวลใจของผู้ฟัง โดยใช้ถ้อยคำ “ลอง” เพื่อบ่งบอกว่าเป็นการแนะนำอย่างไม่ผูกมัด ดังตัวอย่างคำตอบ “คุณสามารถคิดเกี่ยวกับเป้าหมายของคุณและวางแผนอนาคตของคุณ” ซึ่งผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนแนะนำให้ผู้ฟังพิจารณาเป้าหมายและวางแผนอนาคตอย่างเป็นระบบ ซึ่งอาจช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจความต้องการของตนเองอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างคำตอบ “可以去问问爸妈。(สามารถไปสอบถามคุณพ่อคุณแม่ได้)” ซึ่งผู้พูดภาษาจีนแนะนำวิธีแก้ไขแก่ผู้ฟังว่าให้ลองสอบถามความคิดเห็นจากผู้ปกครอง ซึ่งอาจได้รับคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ และดังตัวอย่างคำตอบ “你可以选择自己喜欢的做。(คุณสามารถเลือกสิ่งที่คุณชอบได้)” ซึ่งผู้เรียนภาษาไทยชาวไทยแนะนำผู้ฟังว่าให้เลือกสิ่งที่คุณชอบ อาจทำให้ผู้ฟังมีความสุขและเกิดประสิทธิภาพในการทำสิ่งต่าง ๆ คลายความกังวลใจของผู้ฟัง ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้ถ้อยคำ “สามารถ” และผู้พูดภาษาจีนและผู้เรียนภาษาไทยชาวไทยใช้ถ้อยคำ “可以 (สามารถ)” เพื่อเน้นให้ผู้ฟังพิจารณาปฏิบัติตามสิ่งที่แนะนำในลักษณะที่ไม่บังคับ

2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีต่าง ๆ ที่เป็นกลวิธีร่วมตามสถานการณ์ที่แตกต่างของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม

การใช้กลวิธีร่วมในสถานการณ์ที่แตกต่างกันของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มปรากฏดังตารางที่ 7 ต่อไปนี้

ตารางที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีต่าง ๆ ที่เป็นกลวิธีร่วมตามสถานการณ์ที่แตกต่างของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม

ตารางความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีต่าง ๆ ที่เป็นกลวิธีร่วมตามสถานการณ์ที่แตกต่างของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม				
กลุ่มตัวอย่าง สถานการณ์	ผู้พูดภาษาไทย	ผู้เรียนภาษาไทย ชาวจีน	ผู้พูดภาษาจีน	ผู้เรียนภาษาจีน ชาวไทย
ปลอบใจเพื่อนที่ป่วยเป็นโรคมะเร็งลำไส้	การลดความรุนแรง + การมองในแง่ดี	การพูดให้คลายความ กังวล + การมองใน แง่ดี	(1) การแนะนำให้ปฏิบัติ + การมองในแง่ดี (2) การแนะนำให้ปฏิบัติ + การยืนยัน	การพูดให้คลายความ กังวล + การเสนอ ตัวเป็นผู้ที่อยู่เคียงข้าง
ปลอบใจเพื่อนเรื่องบ้านเกิดไฟไหม้	การมองในแง่ดี + การเสนอให้ความ ช่วยเหลือ	การลดความรุนแรง + การมองในแง่ดี	การลดความรุนแรง + การมองในแง่ดี	การมองในแง่ดี + การเสนอให้ความ ช่วยเหลือ
ปลอบใจเพื่อนในเรื่องการสัมภาษณ์ ฝึกงานครั้งแรกไม่สำเร็จ	การให้กำลังใจ + การคาดหวัง	การลดความรุนแรง + การคาดหวัง	การลดความรุนแรง + การคาดหวัง	การลดความรุนแรง + การคาดหวัง
ปลอบใจเพื่อนในเรื่องยังไม่มีเป้าหมายที่ ชัดเจนในการเลือกการดำเนินชีวิต หลังจากจบปริญญาตรี	การลดความรุนแรง + การแนะนำให้ ปฏิบัติ	การลดความรุนแรง + การแนะนำให้ ปฏิบัติ	การบอกให้ยอมรับความจริง + การแนะนำให้ปฏิบัติ	การลดความรุนแรง + การแนะนำให้ ปฏิบัติ

จากตารางที่ 7 ข้างต้น เห็นได้ว่าในบางสถานการณ์การเลือกใช้กลวิธีร่วมของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มแสดงให้เห็นทั้งความเหมือนและความแตกต่าง ซึ่งอาจขึ้นอยู่กับการใช้ภาษาและวัฒนธรรมของผู้พูดแต่ละกลุ่ม โดยเฉพาะผู้เรียนภาษาทั้ง 2 กลุ่มอาจได้รับอิทธิพลจากภาษาแม่ซึ่งแตกต่างจากเจ้าของภาษา และยังขึ้นอยู่กับระดับความสามารถในการใช้ภาษาที่สองของผู้เรียนทั้ง 2 กลุ่มด้วย มีรายละเอียดดังนี้

สำหรับกลวิธีตรงร่วมกับกลวิธีอ้อม พบว่าเป็นกลวิธีที่ผู้พูดภาษาไทย ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน และผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยนิยมเลือกใช้ในสถานการณ์ปลอบใจเพื่อนที่ป่วยเป็นโรคมะเร็งลำไส้ ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่มีระดับความรุนแรงมาก ทำให้ผู้ฟังมี

วารสารภาษาและวรรณคดีไทย

ความกลัวและความกังวล อย่างไรก็ตาม กลวิธีทางภาษาและการใช้ภาษาของแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้พูดภาษาไทยนิยมเลือกใช้กลวิธีการลดความรุนแรงร่วมกับการมองในแง่ดี ดังตัวอย่างคำตอบ “ไม่เป็นไร อย่างน้อยก็ยังมีทางรักษาอยู่” ซึ่งผู้พูดกล่าวถ้อยคำ “ไม่เป็นไร” อันเป็นกลวิธีการลดความรุนแรงแบบกลวิธีตรง เพื่อคลายความกลัวของผู้ฟังในการที่เป็นโรคมะเร็งลำไส้ แม้ว่าเหตุการณ์นี้เป็นเหตุการณ์ที่ร้ายแรงก็ตาม แต่ผู้พูดอาจรู้สึกโรคมะเร็งลำไส้ยังรักษาได้ หลังจากนั้นจึงกล่าวถ้อยคำ “อย่างน้อยก็ยังมีทางรักษาอยู่” ซึ่งเป็นกลวิธีการมองในแง่ดีแบบกลวิธีอ้อม ผู้พูดให้ผู้ฟังมองเหตุการณ์นี้ในด้านบวกว่า การเป็นโรคมะเร็งลำไส้ยังมีวิธีที่รักษาอยู่ โดยใช้ถ้อยคำ “อย่างน้อย” เพื่อให้ผู้ฟังรู้สึกว่ามีความหวังและโอกาสในการรักษา ผู้พูดใช้กลวิธีตรงการลดความรุนแรงร่วมกับกลวิธีอ้อมการมองในแง่ดี เพื่อย้ำให้เกิดความหวังว่ารักษาได้ ขณะที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนนิยมเลือกใช้กลวิธีการพูดให้คลายความกังวลร่วมกับการมองในแง่ดี ดังตัวอย่างคำตอบ “ไม่ต้องกังวลเกินไป มันจะค่อย ๆ ดีขึ้น” ซึ่งผู้พูดกล่าวถ้อยคำ “ไม่ต้องกังวลเกินไป” อันเป็นกลวิธีการพูดให้คลายความกังวลแบบกลวิธีตรง เพื่อคลายความกังวลของผู้ฟังที่เป็นโรคมะเร็งลำไส้ และช่วยลดภาระทางใจของผู้ฟัง หลังจากนั้นผู้พูดยังกล่าวถ้อยคำว่า “มันจะค่อย ๆ ดีขึ้น” ซึ่งเป็นกลวิธีการมองในแง่ดีแบบกลวิธีอ้อม ผู้พูดให้ผู้ฟังมองเหตุการณ์นี้ในด้านบวกว่า ยังมีทางรักษาหายและอาการของผู้ฟังจะดีขึ้น โดยใช้ถ้อยคำ “ค่อย ๆ ดีขึ้น” เพื่อให้ผู้ฟังรู้สึกว่ายังมีความหวังในการรักษา ผู้พูดใช้กลวิธีตรงการพูดให้คลายความกังวลร่วมกับกลวิธีอ้อมการมองในแง่ดี เพื่อย้ำให้เกิดความหวังว่าอาการของผู้ฟังจะดีขึ้น และผู้เรียนภาษาไทยชาวไทยเลือกใช้กลวิธีการพูดให้คลายความกังวลร่วมกับกลวิธีการเสนอตัวเป็นผู้ที่อยู่เคียงข้าง ดังตัวอย่างคำตอบ “不要害怕，我会一直陪着你。(อย่ากลัว ฉัน/ผมจะอยู่เป็นเพื่อนคุณตลอด)” ซึ่งผู้พูดกล่าวถ้อยคำ “不要害怕(อย่ากลัว)” อันเป็นกลวิธีการพูดให้คลายความกังวลแบบกลวิธีตรง เพื่อคลายความกลัวของผู้ฟังที่เป็นโรคมะเร็งลำไส้ หลังจากนั้นผู้พูดยังกล่าวถ้อยคำ “我会一直陪着你(ฉัน/ผมจะอยู่เป็นเพื่อนคุณตลอด)” ซึ่งเป็นกลวิธีการเสนอตัวเป็นผู้ที่อยู่เคียงข้างแบบกลวิธี

อ้อม ผู้พูดเสนอตนเป็นผู้ที่อยู่เคียงข้างผู้ฟัง โดยใช้ถ้อยคำ “陪着 (อยู่เป็นเพื่อน)” เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้ฟังไม่ได้เป็นคนเดียวขณะที่ต่อสู้กับโรคมะเร็งลำไส้ แต่ยังมีเพื่อนร่วมทางด้วยเสมอ ทำให้ผู้ฟังรู้สึกอุ่นใจมากขึ้น ผู้พูดใช้กลวิธีตรงการพูดให้คลายความกังวลร่วมกับกลวิธีอ้อมการเสนอตัวเป็นผู้ที่อยู่เคียงข้าง เพื่อให้เกิดความอบอุ่นแก่ผู้ฟัง

ส่วนผู้พูดภาษาจีนเลือกใช้กลวิธีการแนะนำให้ปฏิบัติร่วมกับการมองในแง่ดี ดังตัวอย่างคำตอบ “好好配合医生的治疗，一切都会好起来的。(ให้ความร่วมมือดี ๆ ในการรักษากับหมอ ทุกอย่างจะดีขึ้น)” จะเห็นได้ว่าผู้พูดกล่าวถ้อยคำ “好好配合医生的治疗 (ให้ความร่วมมือดี ๆ ในการรักษากับหมอ)” ซึ่งเป็นกลวิธีการแนะนำให้ปฏิบัติแบบกลวิธีอ้อม โดยผู้พูดอาจมองว่าการเป็นโรคมะเร็งลำไส้ ถ้าผู้ฟังไม่รักษาจะไม่หาย และความกังวลหรือความกลัวของผู้ฟังอาจเพิ่มขึ้น ผู้พูดจึงแนะนำวิธีแก้ไขปัญหากแก่ผู้ฟังโดยไม่บังคับว่า การทำตามทีหมอสั่งอาจรักษาโรคได้ เพื่อคลายความกังวลของผู้ฟัง หลังจากนั้นผู้พูดยังกล่าวถ้อยคำ “一切都会好起来的 (ทุกอย่างจะดีขึ้น)” เป็นการมองในแง่ดีแบบกลวิธีอ้อม ผู้พูดเจตนาให้ผู้ฟังมองเหตุการณ์นี้ในด้านบวกว่า หลังจากให้ความร่วมมือในการรักษากับหมอ อาการของผู้ฟังรวมถึงทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตอาจดีขึ้นเช่นกัน โดยใช้ถ้อยคำ “จะดีขึ้น” เพื่อให้ผู้ฟังรู้สึกว่ายังมีความหวังในการรักษา นอกจากนี้ ผู้พูดภาษาจีนยังเลือกใช้กลวิธีการแนะนำให้ปฏิบัติร่วมกับการยืนยัน ดังตัวอย่างคำตอบ “好好配合医生治疗，肯定会好起来的。(ให้ความร่วมมือในการรักษากับหมอให้ดี จะดีขึ้นแน่นอน)” ซึ่งผู้พูดกล่าวถ้อยคำ “好好配合医生治疗 (ให้ความร่วมมือในการรักษากับหมอให้ดี)” อันเป็นกลวิธีการแนะนำให้ปฏิบัติแบบกลวิธีอ้อม ผู้พูดอาจคิดว่าการเป็นโรคมะเร็งลำไส้ ถ้าผู้ฟังไม่รักษาจะไม่หาย และความกังวลหรือความกลัวของผู้ฟังอาจเพิ่มขึ้น ผู้พูดจึงแนะนำวิธีแก้ไขปัญหากแก่ผู้ฟังโดยไม่ได้บังคับว่า กระทำตามการรักษาทีหมอมอบอย่างเต็มที่ อาจเป็นวิธีที่รักษาโรคได้ คลายความกังวลของผู้ฟัง โดยใช้ถ้อยคำ “好好配合 (ให้ความร่วมมือให้ดี)” เพื่อให้ผู้ฟังกระทำตามสิ่งที่แนะนำให้ คือ กระทำตามการรักษาทีหมอมอบ หลังจากนั้นผู้พูดยังกล่าวถ้อยคำ “肯定会好起来的 (จะดีขึ้นแน่นอน)” ซึ่งเป็นกลวิธีการยืนยันแบบกลวิธีอ้อม เพื่อยืนยันความเชื่อของผู้พูดว่าการเป็น

โรคมะเร็งลำไส้ของผู้ฟังจะดีขึ้น โดยใช้ถ้อยคำ “肯定 (แน่นอน)” เพื่อแสดงความมั่นใจต่ออาการของผู้ฟังว่าจะดีขึ้น

นอกจากนี้ยังพบว่าผู้พูดภาษาไทย ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน ผู้พูดภาษาจีน และผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยเลือกใช้กลวิธีตรงร่วมกับกลวิธีอ้อมเหมือนกันในสถานการณ์ปลอมใจเพื่อนในเรื่องยังไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจนในการเลือกการดำเนินชีวิตหลังจากจบปริญญาตรี ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่มีระดับความรุนแรงน้อย แต่กลวิธีและการใช้ภาษาของแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้พูดภาษาไทย ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน และผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยเลือกใช้กลวิธีการลดความรุนแรงร่วมกับการแนะนำให้ปฏิบัติเหมือนกัน ดังตัวอย่างคำตอบของผู้พูดภาษาไทย “ไม่เป็นไรนะ ลองทำสิ่งที่เรารักและอยากจะทำ” ซึ่งผู้พูดกล่าวถ้อยคำ “ไม่เป็นไรนะ” อันเป็นกลวิธีการลดความรุนแรงแบบกลวิธีตรง คลายความกังวลใจของผู้ฟัง โดยให้ผู้ฟังมองว่าการเลือกการดำเนินชีวิตไม่ใช่เรื่องใหญ่ ยังมีเวลาคิดได้ หลังจากนั้นผู้พูดภาษาไทยยังกล่าวถ้อยคำ “ลองทำสิ่งที่เรารักและอยากจะทำ” ซึ่งเป็นกลวิธีการแนะนำให้ปฏิบัติแบบกลวิธีอ้อม ผู้พูดแนะนำวิธีแก้ไขปัญหากแก่ผู้ฟังโดยไม่ได้บังคับว่าให้ทำสิ่งที่ผู้ฟังรักและสนใจ ซึ่งจะทำให้ผู้ฟังเลือกการดำเนินชีวิตได้อย่างชัดเจนและเหมาะสม โดยใช้ถ้อยคำ “ลอง” เพื่อบ่งบอกสิ่งที่แนะนำอย่างไม่ผูกมัด ดังตัวอย่างคำตอบของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน “ไม่เป็นไร คุณสามารถทำสิ่งที่คุณชอบ” ซึ่งผู้พูดกล่าวถ้อยคำ “ไม่เป็นไร” อันเป็นกลวิธีการลดความรุนแรงแบบกลวิธีตรง ผู้พูดอาจรู้สึกว่าการเลือกการดำเนินชีวิตไม่ใช่เรื่องใหญ่ มีเวลาคิดก่อนได้ คลายความกังวลใจของผู้ฟัง หลังจากนั้นผู้พูดยังกล่าวถ้อยคำ “คุณสามารถทำสิ่งที่คุณชอบ” ซึ่งเป็นกลวิธีการแนะนำให้ปฏิบัติแบบกลวิธีอ้อม ผู้พูดแนะนำผู้ฟังว่าให้เลือกสิ่งที่ตนชอบ อาจทำให้ผู้ฟังมีความสุขและเกิดประสิทธิภาพในการทำสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ถ้อยคำ “สามารถ” เพื่อเน้นให้ผู้ฟังพิจารณาปฏิบัติตามสิ่งที่แนะนำในลักษณะที่ไม่บังคับ และดังตัวอย่างของผู้เรียนภาษาจีนชาวไทย “没关系, 你慢慢想。(ไม่เป็นไร คุณค่อย ๆ คิด)” ผู้พูดกล่าวถ้อยคำ “没关系 (ไม่เป็นไร)” ซึ่งเป็นกลวิธีการลดความรุนแรงแบบกลวิธีตรง ผู้พูดอาจ

รู้สึกว่าการเลือกการดำเนินชีวิตไม่ใช่เรื่องใหญ่ คลายความกังวลใจของผู้ฟัง หลังจากนั้นผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยยังกล่าวถ้อยคำ “你慢慢想 (คุณค่อย ๆ คิด)” ซึ่งเป็นกลวิธีการแนะนำให้ปฏิบัติแบบกลวิธีอ้อม ผู้พูดแนะนำวิธีแก้ไขปัญหาแก่ผู้ฟังว่า อย่ารีบร้อนในการตัดสินใจ ยังมีเวลาคิด อาจทำให้ผู้ฟังเลือกการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม ส่วนผู้พูดภาษาจีนเลือกใช้กลวิธีการบอกให้ยอมรับความจริงร่วมกับการแนะนำให้ปฏิบัติ ดังตัวอย่างคำตอบของผู้พูดภาษาจีน “有点迷茫是正常的, 去和爸妈商量下也许会好。(สับสนไปนิดหนึ่งเป็นเรื่องปกติ ไปปรึกษากับคุณพ่อและคุณแม่อาจดีกว่า)” ซึ่งผู้พูดภาษาจีนกล่าวถ้อยคำ “有点迷茫是正常的 (สับสนไปนิดหนึ่งเป็นเรื่องปกติ)” อันเป็นกลวิธีการบอกให้ยอมรับความจริงแบบกลวิธีตรง ผู้พูดอาจคิดว่าการเลือกการดำเนินชีวิตเป็นเรื่องปกติ ทุกคนต้องเผชิญ โดยใช้ถ้อยคำ “เรื่องปกติ” เพื่อให้ผู้ฟังมองว่าการสับสนในการตัดสินใจเป็นเหตุการณ์ธรรมดา หลังจากนั้นผู้พูดยังกล่าวถ้อยคำ “去和爸妈商量下也许会好 (ไปปรึกษากับคุณพ่อและคุณแม่อาจดีกว่า)” ซึ่งเป็นกลวิธีการแนะนำให้ปฏิบัติแบบกลวิธีอ้อม ผู้พูดแนะนำผู้ฟังว่าไปปรึกษากับคุณพ่อคุณแม่อาจได้คำแนะนำที่ดี จะทำให้เลือกการดำเนินชีวิตได้ชัดเจน โดยใช้โครงสร้าง “ไป...อาจดีกว่า” เพื่อเน้นให้ผู้ฟังพิจารณาปฏิบัติตามสิ่งที่แนะนำในลักษณะที่ไม่บังคับ

สำหรับกลวิธีอ้อมร่วมกับกลวิธีอ้อม พบว่าผู้พูดภาษาไทยและผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยเลือกใช้กลวิธีอ้อมร่วมกับกลวิธีอ้อมเป็นกลวิธีการมองในแง่ดี ร่วมกับการเสนอให้ความช่วยเหลือเหมือนกันในสถานการณ์ปลอมใจเพื่อนเรื่องบ้านเกิดไฟไหม้ ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่มีระดับความรุนแรงมาก ทำให้ผู้ฟังมีความรู้สึกตกใจและกังวล อย่างไรก็ตามกลวิธีและการใช้ภาษาของแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกัน ดังตัวอย่างคำตอบของผู้พูดภาษาไทย “เธอและครอบครัวปลอดภัยก็ดีแล้ว มีอะไรให้เราช่วยบอกได้เสมอนะ” ซึ่งผู้พูดกล่าวถ้อยคำ “เธอและครอบครัวปลอดภัยก็ดีแล้ว” อันเป็นกลวิธีการมองในแง่ดีแบบกลวิธีอ้อม ผู้พูดให้ผู้ฟังให้มองเหตุการณ์นี้ในด้านบวกว่า ถึงแม้บ้านเกิดไฟไหม้ เป็นเรื่องใหญ่สำหรับผู้ฟัง แต่ผู้ฟังและครอบครัวผู้ฟังปลอดภัย ไม่ได้รับบาดเจ็บ ยังมีชีวิตอยู่ก็เป็นความโชคดีของผู้ฟัง เนื่องจากชีวิตสำคัญกว่าทรัพย์สินใด ๆ โดยใช้ถ้อยคำ “ก็ดี

แล้ว” เพื่อให้ผู้ฟังรู้สึกว่าการณ์ที่เกิดขึ้นยังมีความโชคดีอยู่ หลังจากนั้นผู้พูดยังกล่าวถ้อยคำ “มีอะไรให้เราช่วยบอกได้เสมอนะ” ซึ่งเป็นกลวิธีการเสนอให้ความช่วยเหลือแบบกลวิธีอ้อม ผู้พูดเสนอตนเป็นผู้ที่ให้ความช่วยเหลือ เป็นผู้ที่อยู่เคียงข้างผู้ฟัง ทำให้ผู้ฟังรู้สึกอุ่นใจและอาจคลายความกังวล โดยใช้ถ้อยคำ “บอกได้เสมอ” แสดงว่าผู้พูดพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือ เมื่อผู้ฟังเผชิญปัญหาอยู่ และดังตัวอย่างคำตอบของผู้เรียนภาษาจีนชาวไทย “人没事就好，有需要帮忙的就告诉我。(คนไม่เป็นอะไรก็ดีแล้ว มีอะไรให้ช่วยบอกฉัน/ผมได้)” ซึ่งผู้พูดกล่าวถ้อยคำ “人没事就好(คนไม่เป็นอะไรก็ดีแล้ว)” อันเป็นกลวิธีการมองในแง่ดีแบบกลวิธีอ้อม ผู้พูดให้ผู้ฟังมองเหตุการณ์นี้ในด้านบวกว่า ถึงแม้บ้านเกิดไฟไหม้ เป็นเรื่องใหญ่สำหรับผู้ฟัง แต่คนปลอดภัยดี ไม่ได้รับบาดเจ็บ ยังมีชีวิตอยู่ ก็เป็นความโชคดีของผู้ฟัง เนื่องจากชีวิตสำคัญกว่าทรัพย์สินใด ๆ โดยใช้ถ้อยคำ “ก็ดีแล้ว” เพื่อให้ผู้ฟังรู้สึกว่าการณ์ที่เกิดขึ้นยังมีความโชคดีอยู่ หลังจากนั้นผู้พูดยังกล่าวถ้อยคำ “有需要帮忙的就告诉我(มีอะไรให้ช่วยก็บอกฉัน/ผมได้)” ซึ่งเป็นกลวิธีการเสนอให้ความช่วยเหลือแบบกลวิธีอ้อม ผู้พูดเสนอตนเป็นผู้ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นผู้ที่อยู่เคียงข้างผู้ฟัง ทำให้ผู้ฟังรู้สึกอุ่นใจและอาจคลายความกังวล โดยใช้ถ้อยคำ “就告诉我(ก็บอกฉัน/ผมได้)” แสดงว่าผู้พูดพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเสมอ เมื่อผู้ฟังเผชิญปัญหาอยู่

ส่วนผู้พูดภาษาจีนและผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนเลือกใช้กลวิธีตรงร่วมกับกลวิธีอ้อมเป็นกลวิธีการลดความรุนแรงร่วมกับการมองในแง่ดีเหมือนกัน ดังตัวอย่างคำตอบของผู้พูดภาษาจีน “没关系，人没事就好。(ไม่เป็นไร คนไม่เป็นอะไรก็ดีแล้ว)” ซึ่งผู้พูดกล่าวถ้อยคำ “ไม่เป็นไร” อันเป็นกลวิธีการลดความรุนแรงแบบกลวิธีตรง เพื่อคลายความกังวลของผู้ฟังในเรื่องบ้านเกิดไฟไหม้ ถึงแม้ว่าเหตุการณ์นี้เป็นเหตุการณ์ที่ร้ายแรงก็ตาม แต่ผู้พูดอาจรู้สึกว่าการสูญเสียทรัพย์สินในบ้านยังซื้อใหม่ได้ ไม่มีค่าเท่ากับชีวิตของผู้ฟัง เนื่องจากชีวิตมีความสำคัญมากที่สุด หลังจากนั้นผู้พูดจึงกล่าวถ้อยคำ “คนไม่เป็นอะไรก็ดีแล้ว” ซึ่งเป็นกลวิธีการมองในแง่ดีแบบกลวิธีอ้อม ผู้พูดเน้นให้ผู้ฟังมองเหตุการณ์นี้ในด้านบวกว่า ถึงแม้บ้านเกิดไฟไหม้ เป็นเรื่องใหญ่สำหรับผู้ฟัง แต่คนในบ้านปลอดภัยดี ไม่ได้รับ

บาดเจ็บ ก็เป็นความโชคดีของผู้ฟัง เนื่องจากชีวิตมีค่ามากกว่าทรัพย์สินใด ๆ โดยใช้ถ้อยคำ “ก็ดีแล้ว” เพื่อให้ผู้ฟังรู้สึกว่าการณ์ที่เกิดขึ้นยังมีความโชคดี และดังตัวอย่างคำตอบของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน “ไม่เป็นไร คนในบ้านไม่เป็นอะไรก็ดีแล้ว” ซึ่งผู้พูดกล่าวถ้อยคำเช่นเดียวกับผู้พูดภาษาจีน โดยกล่าวถ้อยคำ “ไม่เป็นไร” ซึ่งเป็นกลวิธีการลดความรุนแรงแบบกลวิธีตรง เพื่อคลายความกังวลของผู้ฟังในเรื่องบ้านเกิดไฟไหม้ ถึงแม้ว่าเหตุการณ์นี้เป็นเหตุการณ์ที่ร้ายแรงก็ตาม แต่ผู้พูดอาจรู้สึกว่าการสูญเสียทรัพย์สินในบ้านยังซื้อใหม่ได้ ไม่มีค่าเท่ากับชีวิตของผู้ฟัง เนื่องจากชีวิตมีความสำคัญมากที่สุด หลังจากนั้นผู้พูดจึงกล่าวถ้อยคำ “คนไม่เป็นอะไรก็ดีแล้ว” ซึ่งเป็นกลวิธีการมองในแง่ดีแบบกลวิธีอ้อม ผู้พูดให้ผู้ฟังมองเหตุการณ์นี้ในด้านบวกว่า ถึงแม้บ้านเกิดไฟไหม้ เป็นเรื่องใหญ่สำหรับผู้ฟัง แต่คนปลอดภัยดี ไม่ได้รับบาดเจ็บ ชีวิตยังอยู่ ก็เป็นความโชคดีของผู้ฟัง เนื่องจากชีวิตสำคัญกว่าทรัพย์สิน โดยใช้ถ้อยคำ “ก็ดีแล้ว” เพื่อให้ผู้ฟังรู้สึกว่าการณ์ที่เกิดขึ้นยังมีความโชคดีอยู่

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้พูดภาษาไทยเลือกใช้กลวิธีอ้อมร่วมกับกลวิธีอ้อมในสถานการณ์ปลอมใจเพื่อนในเรื่องการสัมภาษณ์ฝึกงานครั้งแรกไม่สำเร็จ ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่มีระดับความรุนแรงไม่มาก แต่ทำให้ผู้ฟังรู้สึกสูญเสียความมั่นใจและหมดหวัง ผู้พูดภาษาไทยนิยมเลือกใช้กลวิธีการให้กำลังใจร่วมกับการคาดหวัง ดังตัวอย่างคำตอบ “อย่าเพิ่งหมดไฟ ยังมีงานที่เหมาะสมกับเราอีกเยอะแยะ” ซึ่งผู้พูดกล่าวถ้อยคำ “อย่าเพิ่งหมดไฟ” อันเป็นกลวิธีการให้กำลังใจแบบกลวิธีอ้อม ผู้พูดเป็นกำลังใจให้ผู้ฟังว่าต้องเข้มแข็งไว้และพยายามหางานต่อ ไม่อยากให้ผู้ฟังท้อแท้ในการสัมภาษณ์ฝึกงานครั้งต่อไป อาจคลายความกังวลของผู้ฟัง โดยใช้ถ้อยคำ “อย่าเพิ่ง” แสดงว่าผู้พูดไม่อยากให้ผู้ฟังยอมแพ้ง่าย ๆ หลังจากนั้นผู้พูดยังกล่าวถ้อยคำ “ยังมีงานที่เหมาะสมกับเราอีกเยอะแยะ” ซึ่งเป็นกลวิธีการคาดหวังแบบกลวิธีอ้อม ให้ผู้ฟังมองว่าการสัมภาษณ์ฝึกงานยังมีโอกาสอีกมากมาย และให้ความหวังว่าในอนาคตผู้ฟังจะสัมภาษณ์ฝึกงานสำเร็จ โดยใช้โครงสร้าง “ยังมี...อีกเยอะแยะ” เพื่อบอกเวลาถึงอนาคต

ส่วนผู้พูดภาษาจีน ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน และผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยเลือกใช้ กลวิธีตรงร่วมกับกลวิธีอ้อมเหมือนกัน ซึ่งเป็นกลวิธีการลดความรุนแรงร่วมกับการ คาดหวัง ดังตัวอย่างคำตอบของผู้พูดภาษาจีน “没关系，下次会成功的。(ไม่เป็นไร คราวหน้าจะสำเร็จ)” ซึ่งผู้พูดกล่าวถ้อยคำ “没关系 (ไม่เป็นไร)” อันเป็นกลวิธีการลด ความรุนแรงแบบกลวิธีตรง เพื่อคลายความกังวลของผู้ฟัง ผู้พูดอาจรู้สึกว่าการสัมภาษณ์ ฝึกงานครั้งแรกไม่สำเร็จไม่ใช่เรื่องใหญ่ ยังมีโอกาสหาได้ หลังจากนั้นผู้พูดจึงกล่าวถ้อยคำ “下次会成功的 (คราวหน้าจะสำเร็จ)” ซึ่งเป็นกลวิธีการคาดหวังแบบกลวิธีอ้อม โดยให้ ความหวังว่าในอนาคตผู้ฟังจะสัมภาษณ์ฝึกงานสำเร็จ โดยใช้ถ้อยคำ “คราวหน้า” เพื่อ บอกเวลาถึงอนาคต ดังตัวอย่างคำตอบของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน “ไม่เป็นไร ยังมี โอกาสอีกมากมาย” ซึ่งผู้พูดกล่าวถ้อยคำ “ไม่เป็นไร” อันเป็นกลวิธีการลดความรุนแรง แบบกลวิธีตรง เพื่อคลายความกังวลของผู้ฟัง ผู้พูดอาจรู้สึกว่าการสัมภาษณ์ฝึกงานครั้ง แรกไม่สำเร็จไม่ใช่เรื่องใหญ่ ยังมีโอกาสหาได้ หลังจากนั้นผู้พูดจึงกล่าวถ้อยคำ “ยังมี โอกาสอีกมากมาย” ซึ่งเป็นกลวิธีการคาดหวังแบบกลวิธีอ้อม โดยให้ผู้ฟังมองว่าการ สัมภาษณ์ฝึกงานครั้งแรกไม่สำเร็จไม่ใช่เรื่องใหญ่ ยังมีงานที่เหมาะสมอีกมากมาย และยังมีโอกาสที่จะทำให้สำเร็จได้ ทั้งยังมองว่าจะมีสิ่งที่ดีเกิดขึ้นในอนาคต โดยใช้โครงสร้าง “ยังมี...อีกมากมาย” เพื่อบอกเวลาถึงอนาคต และดังตัวอย่างคำตอบของผู้เรียนภาษาจีน ชาวไทย “没关系，还有其它公司等着你。(ไม่เป็นไร ยังมีบริษัทอื่นรอคุณอยู่)” ซึ่งผู้พูด กล่าวถ้อยคำ “没关系 (ไม่เป็นไร)” อันเป็นกลวิธีการลดความรุนแรงแบบกลวิธีตรง เพื่อ คลายความกังวลของผู้ฟัง ผู้พูดอาจรู้สึกว่าการสัมภาษณ์ฝึกงานครั้งแรกไม่สำเร็จไม่ใช่ เรื่องใหญ่ ยังมีโอกาสหาได้ หลังจากนั้นผู้พูดยังคงกล่าวถ้อยคำ “还有其它公司等着你。(ยังมีบริษัทอื่นรอคุณอยู่)” ซึ่งเป็นกลวิธีการคาดหวังแบบกลวิธีอ้อม โดยให้ผู้ฟังมองว่ายังมีงานที่เหมาะสมอีกมากมายและมีโอกาสที่จะทำให้สำเร็จได้ ทั้งยังมองว่าจะมีสิ่งที่ดี เกิดขึ้นในอนาคต

สรุปผลการวิจัย

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ภาษาที่ใช้ในการแสดงวจนกรรม การปลอบใจของผู้พูดภาษาไทย ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน ผู้พูดภาษาจีน และผู้เรียนภาษาจีนชาวไทย เพื่อให้เห็นลักษณะของกลวิธีทางภาษาที่เหมือนหรือแตกต่างกันระหว่างผู้พูดทั้ง 4 กลุ่ม โดยเก็บข้อมูลจากนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 3-4 จำนวน 240 คน กลุ่มละ 60 คน ผ่านแบบสอบถามเติมเต็มบทสนทนา (DCT) และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยทฤษฎีวจนกรรม และวจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษา (Interlanguage Pragmatics)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มเลือกนิยมเลือกใช้ “กลวิธีอ้อมการแนะนำให้ปฏิบัติ” มากที่สุด เมื่อพิจารณาในแง่ของลักษณะการเลือกใช้กลวิธีทางภาษา พบว่าบางกลวิธีปรากฏเฉพาะกลุ่ม กล่าวคือ “กลวิธีการอ้างถึงศาสนา” พบในกลุ่มผู้พูดภาษาไทย และผู้เรียนภาษาจีนชาวไทย “กลวิธีการอ้างถึงตำนาน สุภาษิต และเนื้อเพลง” พบในกลุ่มผู้พูดภาษาจีน “กลวิธีการอวยพร” พบในกลุ่มผู้พูดภาษาไทยและผู้พูดภาษาจีนเท่านั้น และ “กลวิธีการเตือน” ไม่พบในกลุ่มผู้พูดภาษาไทย ส่วนกลวิธีเสริมพบในลักษณะการร้องเรียกผู้ฟังให้สนใจด้วยคำที่จะกล่าวตามมาในกลุ่มผู้พูดภาษาไทยเท่านั้น คือ การกริณนำ และยังพบในลักษณะที่ช่วยเสริมแสดงอารมณ์ความรู้สึกบางอย่างของผู้พูด ประกอบด้วยการใช้คำลงท้ายและการใช้คำสรรพนาม ความแตกต่างดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจทำให้เกิดการเลือกใช้กลวิธีทางภาษาที่แตกต่างในการแสดงวจนกรรมการปลอบใจ

ผลการวิจัยยังพบว่า ผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มนิยมเลือกใช้กลวิธีร่วมมากกว่ากลวิธีเดี่ยว โดยเลือกใช้ 2 กลวิธีร่วมมากที่สุด โดยผู้พูดภาษาไทยเลือกใช้กลวิธีอ้อมร่วมกับกลวิธีอ้อมมากที่สุด ส่วนผู้พูดภาษาจีนและผู้เรียนภาษาทั้ง 2 กลุ่มเลือกใช้กลวิธีตรงร่วมกับกลวิธีอ้อมมากที่สุด ทั้งนี้ ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้กลวิธีร่วมมากกว่าผู้พูดภาษาจีน แต่น้อยกว่าผู้พูดภาษาไทย แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนมีความสามารถในการใช้ภาษาไม่เท่ากับเจ้าของภาษาไทย ส่วนผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยใช้กลวิธีร่วมมากกว่าผู้พูด

ภาษาจีน แต่น้อยกว่าผู้พูดภาษาไทย แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยมีความสามารถในการเรียนภาษาที่สองที่เป็นภาษาจีน

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่าถ้อยคำที่แสดงกลวิธีทางภาษาในการแสดงวัจนกรรมการปลอมใจมีความสัมพันธ์ในลักษณะกลวิธีเดี่ยวและกลวิธีร่วม กล่าวคือในบางสถานการณ์ การเลือกใช้กลวิธีเดี่ยวหรือร่วมของผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มมีทั้งความเหมือนและความแตกต่าง ซึ่งอาจขึ้นอยู่กับการใช้ภาษาและวัฒนธรรมของผู้พูดแต่ละกลุ่ม โดยเฉพาะผู้เรียนภาษาทั้ง 2 กลุ่มอาจได้รับอิทธิพลจากภาษาแม่ซึ่งแตกต่างจากเจ้าของภาษา และยังขึ้นอยู่กับระดับความสามารถในการใช้ภาษาที่สองของผู้เรียนทั้ง 2 กลุ่มด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาพบว่า ผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มใช้กลวิธีตรงเหมือนกัน และเลือกใช้กลวิธี การแนะนำให้ปฏิบัติเป็นลำดับแรกเหมือนกัน อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3-4 ซึ่งเป็นคนรุ่นเดียวกัน จึงทำให้การเลือกใช้กลวิธีทางภาษาเหมือนกันในสถานการณ์นั้น ๆ ดังนั้น หากเก็บข้อมูลโดยใช้ปัจจัยด้านอายุหรือ ความสนิทสนมอาจทำให้เห็นการใช้ภาษาที่แตกต่างกัน และทำให้เห็นการถ่ายโอนทางวัจนปฏิบัติศาสตร์มากขึ้น

2. การเลือกใช้กลวิธีทางภาษาในการแสดงวัจนกรรมการปลอมใจยังสัมพันธ์กับระดับความรุนแรงของเหตุการณ์ กล่าวคือ ผู้พูดทั้ง 4 กลุ่มมักเลือกใช้กลวิธีที่แสดงความรู้สึกปรารถนาดี เช่น เลือกใช้กลวิธีการเปลี่ยนมุมมองปลอมใจเพื่อนซึ่งสูญเสียคนที่รักที่สุดในครอบครัว เพื่อสื่อให้ผู้ฟังคลายอารมณ์ความรู้สึกด้านลบเมื่อสถานการณ์มีระดับความรุนแรงมาก และเลือกใช้กลวิธีการแนะนำให้ปฏิบัติ เพื่อเน้นการกระทำในทางปฏิบัติมากกว่า โดยไม่ได้สั่งหรือบังคับเมื่อสถานการณ์มีระดับความรุนแรงน้อย

3. ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนและผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยเลือกใช้คำลงท้ายหรือ คำสรรพนามในการแสดงวัจนกรรมการปลอมใจใน 2 ลักษณะ คือ การใช้คำลงท้ายหรือ

ปีที่ 42 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2568)

คำสรรพนามแบบเจ้าของภาษา ซึ่งแสดงความสามารถในการเลียนแบบภาษาที่สอง ส่วนการใช้ที่แตกต่างจากเจ้าของภาษานั้นอาจเกิดจากความเข้าใจและทักษะการใช้ภาษาที่สองยังไม่เท่าเทียมกับเจ้าของภาษา ทำให้ผู้เรียนภาษาทั้ง 2 กลุ่มอาจใช้ในแง่ของการเลียนแบบเท่านั้น ส่งผลให้ภาษาที่ใช้ดูไม่ธรรมชาติในสถานการณ์จริง

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กฤษดาวรรณ หงส์ลดารมภ์ และธีรनुช โชคสุวณิช. (2551). *วจนปฏิบัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิรัชย์ หิรัญรัต. (2550). *การศึกษาความหมายของคำว่า ‘เอา’ ในภาษาไทย* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ชุติกานุญจน์ บุญอยู่. (2561). กลวิธีการพูดปลอบใจ: กรณีศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี. ใน *แสงบุหลัน* (น. 261-298). ปัตตานี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2555). *การวิเคราะห์ภาษาไทยตามแนววจนปฏิบัติศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง)*. เอกสารคำสอนรายวิชา 2201783, กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัดสำเนา).
- தியு ศรีนราวต์น. (2544). กลวิธีสื่อสารด้วยการพูดอ้อมของคนไทย. *วารสารศิลปศาสตร์*, 1(2), 85-101.
- นววรรณ พันธเมธา. (2559). *ไวยากรณ์ไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัศมี รั้งาม. (2558). *กลวิธีการปลอบโยนผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยเคมีบำบัดของพยาบาล* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.

วีระพงษ์ แสงทอง. (2556). *ศึกษาการบริจาคตานของพุทธศาสนิกชน กรณีศึกษา: ตำบล
ไรร้อย อำเภอมะเมือง จังหวัดอุบลราชธานี* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชา
พระพุทธศาสนา). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.

ภาษาต่างประเทศ

Brant, R. B., & Daena, J. G. (1996). Chapter 9 - How the comforting process works: Alleviating emotional distress through conversationally induced reappraisals. *Handbook of Communication and Emotion* (pp. 245-280). Elsevier. <https://doi.org/10.1016/B978-012057770-5/50011-4>.

Chen, Q. R. (2013). *A Pragmatic Study of Comforting Speech Act in Chinese* (Master's Thesis, Department of Linguistics and Applied Linguistics). Northeast Normal University, Changchun.

Jiang, B. (2015). *A Study of Comforting Speech Act in the TV Program Where Are We Going, Dad?* (Master's Thesis, Department of Linguistics and Applied Linguistics). Northeast Normal University, Changchun.

Jiang, F, Q. (2018). 中日安慰言语行为的对比分析. 《品位经典》, 4, 65-71.

Kasper, G., & Blum-Kulka, S. (1993). *Interlanguage Pragmatics*. New York: Oxford University Press.

Long, J. (2009). *A Contrastive Study of Consoling Speech Act* (Master's Thesis, Department of English Language and Literature). Shanghai International Studies University, Shanghai.

Mo, X. (2016). *中高级汉语学习者实施汉语安慰言语行为的语用情况调查* (研究生毕业论文. 汉语国际教育). 上海交通大学, 上海.

Selinker, L. (1972). Interlanguage. *International Review of Applied Linguistics in Language Teaching*. 10(3), 209-231.

- Searle, J. R. (1975). Indirect Speech Acts. In *Syntax and Semantics 3: Speech Acts* (pp. 59-82). New York: Academic Press.
- Wang, J. (2013). *汉语安慰语研究* (研究生毕业论文.汉语言文字学). 江苏师范大学, 江苏.
- Wang, S. Y. (2017). *汉英安慰言语行为对比及其对对外汉语教学的启示* (研究生毕业论文.汉语国际教育). 华中师范大学, 武汉.
- Wen, Y. S. (1999). 安慰语初探. *修辞学*, 06, 1-2.
- Xu, L. Y. (2007). *A Study on the Speech Act of Comforting in Chinese* (Master's Thesis, Department of Linguistics and Applied Linguistics). Guangxi Normal University, Guilin.
- Zhang, S. Y. (2016). 汉日安慰言语行为语体修辞风格比较研究. *汉日语言对比研究论丛*, 07, 125-134.
- Zhou, X. L. (2011). *A Study on Comforting Strategies and Realization Patterns in Chinese* (Master's Thesis, Department of Foreign Languages and Applied Linguistics). Central China Normal University, Hubei.